

מגזין 'עד 120' | אפריל 2016

משלנו

רשת בתי מגורים
לגיל השלישי

"משלנו" מארח את כלת פרס ישראל, השחקנית ליא קניג,
מעצבת האופנה האגדית רזיאלה גרשון, יונה ברטל, יד ימינו של שמעון פרס
ואת העיתונאית והסופרת עמליה ארגמן-ברנע

מערכת "משלנו"

עורכת ראשית:
איריס פרידמן שדה

תחקירים, כתיבה ועריכה:
תמי בן-גל, איריס פרידמן שדה,
מיכל פריד אפרתי

עיצוב ועריכה גראפית:
זהות ושפה

עריכת לשון:
מיכל פריד אפרתי

צילום:
שי אפגין

תודות:
להנהלת רשת 'עד 120'
ולמנכ"ל הרשת אבי קלפה,
לדיירים, למרואיינים, לעובדים
ולכל מי שתרום וסייע ליצירת
גיליון זה

תודה מיוחדת:
ל'זהות ושפה' -
ורד מוסטון ואחימאיר פורת
ולבתי פולניקוב

קריאה נעימה

רשת בתי מגורים
לגיל השלישי

משרדי ההנהלה:
רח' ראול ולנברג 32, תל אביב
טל' 077-2620000
www.ad-120.co.il | *6120

דיירים יקרים,

שוב אנו חוזרים עם 'משלנו', השלישי במספר היוצא לאור במהלך
חצי השנה האחרונה, ולרגל החג, מהדורה חגיגית.

הכתבות המרכזיות בגיליון זה מספרות את סיפורכם המרתקים,
כי 'משלנו' נולד לתת במה לקולכם. נוסף על כך, מתארחות בגיליון
כמה נשים מרשימות, כל אחת בתחומה:

עמליה ארגמן ברנע, עיתונאית בעלת אמירה ייחודית; יונה בר-טל,
האישה המלווה זה שנים בעשייה ללא הפסקה את שמעון פרס;
רזיאלה גרשון, המותג והאישה, בשיחה אישית על אפנה, יופי
ואסתטיקה; ליא קניג, כלת פרס ישראל למשחק.

תודה לדיירים ולעובדים היקרים שהסכימו לשתף את סיפורם האישי.
חשוב לנו להיות קשובים אליכם, לעניין בכל פעם מחדש, להשתפר,
ולצורך כך נשמח לקבל תגובות, הצעות, סיפורים והמלצות.

מאחלת לכולנו חג אביב שמח.

שלכם,

איריס פרידמן שדה
מנהלת שיווק רשת 'עד 120'

מַה יְפִיָּתָ, הָאָבִיב

מצויינים בכל דרך

העובדים המצטיינים של עד 120

הנהלת רשת עד 120 בוחרת את העובדים שעשו מעל ומעבר, ונבחרו כמצטיינים.
ברצוננו להודות לכם ולשמוח שאתם אתנו.

הבית בראשון לציון:

רותי כהן
אדי קוצטמור
ישארשווק אנגאו
יונתן עמוס

הבית בתל אביב:

גארי איירפטוב
והיבה אבו-ג'אבר
איתי משה
דיאנה חייט

הבית בהוד השרון:

סלינה גומז
זינה מכטיי
תיקי אלבו
חנאן אבו-ג'אבר

"המצוינות היא מידת הרצון,
השאיפה למצוינות היא מידת ההשקעה
והשמים הם הגבול."

תוכן עניינים

06

דבר המנכ"לים

08

איך היא עושה את זה?

לשחקנית ליא קניג אין שום כוונה לרדת מהבמה

12

יוצרים עד 120

אמני הבית משתפים

22

למה היא לובשת רק שחור?

מעצבת האופנה רזיאלה גרשון בריאיון אישי

26

מעיתונאית וסופרת במשרה מלאה לסבתא בלב ובנשמה

הצצה לחייה של עמליה אדגמן-ברנע

30

בצל ענקים

יונה בר-טל מדבין ועד פרס

34

ברוכים הבאים

פינה של כבוד לדיירים חדשים שהצטרפו אלינו בשנה האחרונה

43

עובדים מכל הלב

מעורבים, רגישים וקשובים - סיפורם האישי של העובדים שלנו

48

השנים היפות בחייו של אשר לוי

קצין ולוחם שפיקד על אלפי חיילים

52

עושים חג

מדור חגיגי לפסח

דיירים ואנשי צוות יקרים,

"איך יודעים שבא אביב?
מסתכלים סביב סביב..."

הסתכלו סביב, הכול פורח:
העצים, הצמחים, אנחנו. זאת
העונה המרגשת ביותר, הכול
מתעורר מתרדמת החורף, מבלבל, ובכל פינה בבית -
חיוכים של אביב.

"מה יפית, האביב"

היום, שנתיים אחרי שנכנסתי בפעם הראשונה לבית
בראשון לציון, אני מסתכלת סביב בסיפוק ובגאווה.
הצבתי מספר יעדים ואני שמחה שעמדנו בהם; שיפצנו
את הבית, והיום הוא מואר ומטופח, חם ומזמין, החלפנו
פעילויות שנדרש לבצע בהן שינוי, שיפרנו את רמת
התרבות בבית, ועוד ידנו נטויה.

בחודש 'לגעת בטעם' חגגנו במגוון פעילויות קוליריות:
הרצאות, סיורים והופעות. טעמנו מאכלים, חוויתנו
ושמחנו. אין ספק שהיה זה חודש גדוש ומרגש.

אני מסתכלת קדימה, צופה אל העתיד הנמצא מעבר
לפינה ורואה שמחכה לנו עשייה רבה וברוכה. אני
רואה לנגד עיני בית משגשג, פעיל ושמח, הומה דיירים
עסוקים ומרוצים.

אני מבקשת להודות לצוות העובדים המסודר שלנו על
היותכם אתם. על תודעת השירות הנפלאה, על יכולת
הנתינה האינסופית, על כך שאתם נה רגישים ומאירי
פנים, מוכנים להגיש סיוע בכל דבר ועניין ובכל זמן
שתבקשו. אין זה מובן מאליו כלל וכלל.

לחג הפסח, אני מאחלת שיהיה לכולנו חג מלא אור
ושמחה, שנהיה נדיבים ונארח גם את אלה הזקוקים
להזמנה, שנסב כולנו בפנים מאירות סביב שולחן החג.

בברכת בריאות ושמחה, ושגרה מבורכת.

חג שמח.

שלכם,

חגית משעולי,

מנכ"לית 'עד 120' - הבית בראשון לציון

**עד 120' הוד השרון -
המשפחה המורחבת שלי**

מדהים איך שהזמן עובר.
כבר חלפה לה שנה מאז
פתחתי בפעם הראשונה את
הדלת בבית שלנו. הייתה זו

שנה בעלת משמעות, עבורכם ועבורי. שנה שנוצרו בה
קשרים, נבנה בה אמון, ומהלכים חדשים החלו לצאת
לדרך - הכול כדי ליצור בית מחודש, רחב ידיים, משמח
ומאיר. למדנו להכיר זה את זה ולכבד איש את רעהו.
למדנו להקשיב ולספור. לטפח מציאות משותפת מאירת
פנים.

המשימה הראשונה שלקחתי על עצמי הייתה לחדש
ולהתחדש - בכל התחומים: נראות הבית ושיפור
המערכות, הוספת אגף חדש והכנתו לדיירים חדשים,
השבחת תכניות התרבות, וגולת הכותרת - השקת
הקונספט של הרשת 'בית מלא תוכן', תפישה המציתה
ברק בעיניים, משתפת ומרגשת, בונה עתיד.

בהזדמנות זו רציתי להודות לכם על תגובותיכם כפי שעלו
בסקר שביעות הרצון שנערך לאחרונה. זאת המחויבות
שלנו להבטיח לכם חיים מלאי תוכן, עשירים ומרגשים. זו
הרגשה נפלאה לדעת שאנחנו עומדים במשימה שהצבנו
לעצמנו, וזו עדיין רק ההתחלה.

בתקופה זו של השנה, כשהאביב עומד בפתח, הכול
סביבנו מבלבל. מי ייתן והבלבוב והפריחה ימשיכו ויהא זה
אביב מרגש.

חג אביב שמח וקיץ נעים לכל באי ביתנו: לדיירים
ולמשפחותיהם, לעובדים המסורים שלנו, ולכל מעגלי
החברים.

בברכה מכל הלב,

שאולי דור,

מנכ"ל 'עד 120' - הבית בהוד השרון

דיירים ואנשי צוות יקרים,

המילים הללו נכתבות בפתחו של האביב, תקופה האהובה על כולנו. שירים רבים
משבחים את יופיו, מתארים את הרעננות ואת ההתחדשות שהוא מביא ומספרים
על הצמיחה ועל הבלבוב שבאים בעקבותיו. כמו הטבע הסובב אותנו - כך גם אנחנו
ברשת 'עד 120'.

בשנה שעברה השקנו את הקונספט המלווה את רשת 'עד 120' - 'בית מלא תוכן', ומנובמבר 2015 התחלנו
ליישם אותו הלכה למעשה. חודש השירה העברית בנובמבר היה הסנונית הראשונה. בחודש זה שרנו בקול בכל
פינה בבית, שירה שהציתה לבבות. בחודש פברואר חגגנו עם טעמים וניחוחות ובקרוב צפוי לנו חודש שכולו
אהבה.

ביקרתי בבתיים במהלך אותה תקופה. כמוכם, התרגשתי במופע של חוה אלברשטיין הנהדרת, צפיתי
בתערוכות, שמעתי הרצאות, וחזיתי מקרוב בחוגים חדשים שנחנכו. היינו קשובים אליכם, ויחד בנינו תוכן
ולוונטי ובעל משמעות עבורכם - דיירנו היקרים.

גם בתחום התשתיות אנחנו פועלים ומקדמים. בימים אלה אנחנו בעיצומו של פרויקט האינטרנט המהיר
בבתיים, פרויקט אשר יבטיח את חבילת הגלישה הטובה ביותר.

אני שמח לבשר שרשת 'עד 120' מתרחבת. לאחרונה זכינו במכרז לרכישת קרקע בעיר מודיעין שעליה יבנה
ביתנו הרביעי.

אנחנו פועלים לפי התכנית. משפצים, משדרגים ומחדשים. עושים הכול כדי להבטיח למשפחה הגדולה הזאת
ימים טובים, שפע של תרבות, עשייה, בריאות ורווחה.

אני רוצה להודות לצוות המסודר שלנו המלווה בנתינה ובהקשבה ובהרבה אהבה את כל דיירי הרשת.

ולכם, דיירי הבית ומשפחותיכם, אני מאחל חג פסח שמח ואביב בכל פינה.

שלכם,

אבי קלפה,

מנכ"ל רשת 'עד 120'

מה עושים עם ליא?

ליא קניג, אישה ללא הפסקה, מצחיקה בטירוף, מלאת שמחה ואנרגייה, עומדת שנים בקדמת הבמה של מיטב התאטרות בארץ ואין לה שום כוונה לרדת משם בקרוב. כלת פרס ישראל והגברת הראשונה של התאטרון הישראלי. ריאיון מיוחד לדיירי עד 120. אחוות גיל הזהב

קניג נולדה בעיר לודז' שבפולין והיא בת להורים שחקנים. אמה, דינה קניג, הייתה שחקנית מוערכת בפולין וברומניה, ואביה, יוסף קאמיין, היה חבר הלהקה הווילנאית ה'וילנר טרופה'. במהלך מלחמת העולם השנייה חיו ליא ואמה בצ'רנוביץ ובבסרביה, אחר כך נמלטו לאוזבקיסטן, אז חלק מברית המועצות. אביה נשאר עם להקתו בפולין ונפטר ממחלה בימי השואה בשנת 1942. דינה קניג

כשהיא מציצה מרומי גרם המדרגות, בהצגה החדשה שלה 'מה עושים עם ג'ני?', עוד לפני שעשתה את הצעד הראשון אל מרכז הבמה, נשמעות באולם תאטרון 'הבימה', תאטרון הבית שלה, מחיאות כפיים סוערות. הקהל אוהב אותה והיא מצדה משיבה לו אהבה. ליא קניג כוכבת אמיתית, הבמה היא ביתה והקהל הוא משפחתה המחבקת.

התחתנה בשנית עם השחקן יצחק חוויס, ובתום המלחמה השתקעה המשפחה ברומניה. בניגוד לרצון האם למדה קניג משחק באקדמיה לאמנות בבוקרשט וכבר מגיל צעיר החלה להופיע בתאטרון היהודי בבוקרשט.

בשנת 1961 עלתה לישראל ולאחר שסיימה לימודי עברית באולפן התקבלה בתור שחקנית ב'הבימה'. בשנת 1962 הופיעה לראשונה על הבמה העברית במחזה 'אדון פונטילה ומאטי משרתו' בבימוי שמואל בונים ובמהרה החלה לבלוט בתאטרון. במשך השנים הופיעה בשלל תפקידים ראשיים במחזות קלסיים ובמחזות ישראליים מודרניים. קניג הייתה נשואה במשך חמישים שנה לשחקן והבמאי צבי שטולפר והם אף הופיעו יחד כמה פעמים.

קצרה היריעה מלפרט את עשרות התפקידים שגילמה בשנותיה הרבות על הבמה, נזכיר כמה מהם: 'הכתובה', 'מירל'ה אפרת', 'אמא קוראז', 'חתונת הדמים', 'פילומנה', 'ביקור הגברת הזקנה', 'הלווייה חורפית', 'מדריך למטייל בוורשה', 'רעל ותחרה', 'הנהג של מיס דייזי', 'הכיסאות', 'מועדון האלמנות העליונות' ו'כל החיים לפניו'.

כאמור, בימים אלה מככבת קניג בהצגה 'מה עושים עם ג'ני?'. היא מגלמת את דמותה של ג'ני איטון, אלמנה טרייה בת שבעים וחמש שאינה סרה לנורמות הזקנה המקובלות, ובמקום לשייט בבטחה אל מחזות הזקנה המהוגנים והעגומיים, כפי שמצפות ממנה בנותיה, פוצחת בחיים חדשים וסוערים. היא מצוירת עירום, מתיידדת עם נגני מוסיקה 'מתקדמת', מתמכרת לשמפניה ומכניסה אל ביתה מאהב חדש. בנותיה החרדות מנסות להשיבה אל תלם הזקנה המקובל, אך ג'ני בשלה, נלחמת על זכותה לחגוג את החיים יום-יום ומחדש כמי שכל חייה לפניו.

'מה עושים עם ג'ני?' היא קומדיה הנוגעת בכל אחד מאתנו: בצעירים החיים בהכחשה ובפחד מפני הזקנה האורבת להם, ומנסים לחנך את הוריהם, ובזקנים המתעקשים לשמור על רוח הנעורים ויצר ההרפתקנות שעדיין בווערים בהם, ורוצים להספיק כל מה שלא עשו – לפני שייגמר.

בגיל שמונים ושש ליא קניג מבינה את ג'ני ולעתים אף מזדהה עמה. "הדרך שלי לחיות באקסטרים" שונה מזו של ג'ני, אבל הצורך הוא אותו צורך; לטרוף את החיים, לצקת בהם משמעות, למצות. אני יודעת שאני חיה בעשייה מטורפת. אין לי רגע דל. לפעמים זה קשה, לפעמים אני עוצרת ושואלת את עצמי: 'מה את חושבת שאת עושה?' ומזכירה לעצמי שעברתי את גיל ארבעים, אבל רוב הזמן זה מה שמחזיק אותי. אני אומרת תמיד שכל עוד רוצים אותי ומזמינים אותי, אני ממשיכה. מכאן מקור הכוח והסיפוק שלי."

את עדין מתרגשת כשאת עולה על הבמה?

"כל ערב מחדש. מי שנהיה אדיש, מי שלא מתרגש – הבמה אינה בשבילו. משחק הוא מקצוע שמערב את כל ההוויה. אין חצי עבודה, אין מקום לזיופים. אי אפשר לדחות למחר. כששחקן לא מתרגש, הקהל מרגיש את זה."

מה את אומרת על הדור הצעיר של התאטרון?

"יש ביניהם כשרונות. פעם בכמה זמן יש איתי טיראן אחד, אבל בעיקרון אין את הנפילים שהיו לנו. אין את הטיפוסים של ה'שמן', ה'רזה', ה'מכוער', ה'נמוך', ה'חתך', היום כולם חתיכים, די דומים זה לזה. תחשבי על קלצ'קין, מסקין, ברטונוב, כל אחד מהם היה מאופייין כ'טיפוס'. כולם היו שחקנים משכמם ומעלה, וכל אחד הביא משהו אחר לבמה. היום זה חסר."

עם זאת קניג מציינת שזה פלא בכלל שיש בארץ כל כך הרבה תאטרון ועשייה תרבותית. "רק בתל אביב, עיר שאינה משתווה בגודלה לכרך בחוף-לארץ, עולות בערב אחד בין שלוש לארבע הצגות: הבימה, הקאמרי ובית לסין, כולם תאטרות השוכנים מרחק רחובות ספורים זה מזה. בהיכל התרבות נערכים קונצרטים, ובבית האופרה מתקיימים מופעי בלט או אופרה. ובל נשכח את תאטרון

צילום: ז'ראר אלון

”משחק הוא מקצוע שמערב את כל ההוויה. אין חצי עבודה, אין מקום לזיופים. אי אפשר לדחות למחר. כששחקן לא מתרגש, הקהל מרגיש את זה”

איך נראה היום שלך?

”אתמול לדוגמה יצאתי מוקדם בבוקר לירושלים למפגש עם תלמידים. משם הגעתי ישר לחזרה של הפקה חדשה שאני משתתפת בה. אחר כך היו לי ריאיון וצילומים לחדשות בערוץ 2. חזרתי הביתה בשש בערב. לפעמים גם יש לי עוד הצגה בערב. בגילי זה לא עניין של מה בכך.”

מה היית רוצה לעשות ועוד לא הספקת?

”ללמוד שפות נוספות. אני חושבת ששפות הן גשר אל אנשים ואל תרבויות. אני דוברת יידיש, פולנית, רומנית ועברית. זה לא מספיק. ויש כמובן את התכניות לסדר את התמונות, את הניירת האינסופית ואולי אף לכתוב זיכרונות.”

איך מגיעים לגילך מחזקים באנרגיות ובאופטימיות שבורכת בהן?

”לא תמיד זה קל, אבל אני משתדלת לקום כל בוקר מחייכת שני חיוכים, חיצוני ופנימי. אני מזכירה לעצמי שכל יום שעובר, לא חוזר ושהיום אני כאן כדי ליהנות וכדי למצות. נראה שזה עובד.”

הסמטה ותאטרון תמונע, והכול רק בתל אביב. זה מטורף כמה שזה מבורך.”

איזה תפקידים את הכי אוהבת לשחק?

”היה שחקן רוסי גדול שאמר פעם: 'תנו לי מחזה טוב, במאי טוב ותפקיד טוב, ואני אהיה שחקן טוב'. אני אוהבת הכול, אבל אולי התפקידים המושכים אותי ביותר הם תפקידים שיש בהם שילוב של קומי עם דרמטי, כמו התפקיד בדמות של ג'ני.”

איזו הצגה הכי מזהה עם ליא קניג?

”אני חושבת ש'אמא קוראז' ו'הכיסאות'. שתי הצגות בלתי נשכחות.”

איך את מגיבה לביקורת?

”למדתי לחיות עמה אחרי כל כך הרבה שנים. אני לוקחת את זה בפרופורציה. שמחה שאוהבים, אבל לא מתערערת כשלא. מה גם שלעיתים מבקר אחד מהלל הצגה מסוימת ומבקר אחר קוטל את אותה הצגה בדיוק, כך שאני מבינה שבסופו של דבר זו נקודת מבט אישית ולא כולם חייבים לאהוב הכול.”

ביקורת יכולה להרוס הצגה?

”לא ממש. לקהל יש את המילה שלו. יש רבים שגם לא קוראים כלל ביקורות. יש לא מעט הצגות שספגו ביקורות שליליות והפכו לשלאגר ויש הצגות שהביקורת היללה אך הקהל לא הגיע.”

בשנת 2008 הוענק לליא קניג תואר דוקטור לשם כבוד מטעם אוניברסיטת תל אביב. בנימוקים להענקתו צויין כי התואר ניתן לה 'על תרומה שאין דומה לה לחברה ולתרבות בישראל ועל יכולת וירטואוזית על הבמה'. בשנת 2010 קיבלה קניג תואר דוקטור לשם כבוד גם מאוניברסיטת בראיילן. בשנת 2012 זכתה בפרס א.מ.ת - פרס האמנות, המדע והתרבות.

קניג משחקת בשלוש הצגות בריזמנית וסיימה לא מכבר צילומים לסרט בהשתתפותה. היא מופיעה בפרסומות, משתתפת באירועי שבתרבות ומופיעה בהרצאות בארץ ומחוצה לה.

הידיים הטובות של אהרון מכטיי

אהרון מכטיי, רופא שיניים במקצועו, ניהל מרפאה פרטית מצליחה במשך שישים שנה עד שפרש לגמלאות. תחום רפואת השיניים עובר כנראה בגנים המשפחתיים. אמו, אף היא הייתה רופאת שיניים והיום אחד מבניו, פרופסור בהווארד, מרצה בטכניון, רופא ברמב"ם, ממשיך לנהל את המרפאה. בן נוסף שלו הוא פיזיקאי ובתו מורה לאנגלית

אהרון נולד בפולין וכשפרצה מלחמת העולם השנייה הצליחה משפחתו, תחת הפגזות קשות, לחמוק מהגרמנים, "אפשר להפיק סרט מהאופן שבו ברחנו מהגרמנים. יצאנו כל המשפחה ברגל מזרחה לכיוון סיביר כשהמטוסים הגרמניים מפציצים אותנו. צעדנו מאתים קילומטר ברגל עד רוסיה. חלק מהדרך עשינו ברכבות, גם בעיצומן של הפצצות. באורח נס ובמזל גדול הצלחנו להגיע. אחי נפל בשבי הגרמני וישב בו ארבע שנים. היום הוא בן תשעים וחמש וחי כאן בארץ". לישראל עלה אהרון ב-1949, בגיל עשרים ושש. הוא הצטרף למרפאת השיניים של אמו ובהמשך גם ניהל אותה עד לפרישתו.

מתי החל הרומן שלך עם אומנות הוויטרז'?

"לפני כשתים-עשרה שנה. אני נמשך לדברים שדורשים עבודת ידיים ודיוק. שניהם הכרחיים לרופא שיניים וכן למי שעוסק באומנות הוויטרז', כך שהחיבור היה טבעי. אני בוטח בידיים שלי. אפשר לסמוך על זריזותן ודייקנותן."

למה ויטרז'?

"ויטרז' היא אומנות יפהפייה ומרתקת. ביצירת ויטרז' משתמשים בטכניקות שונות לחיבור הזכוכיות הצבעוניות לכדי מוצר שלם וצבעוני. זה עולם שלם של אפשרויות. ויטרז' משמש לזיגוג פתחים כמו חלונות ודלתות, לעיטור מראות, לחיפוי קירות ולמחיצות, וגם ליצירת אגרטלים, אהילים, כלי נוי ותכשיטים. אני אוהב את העבודה בזכוכית, את ההלחמות ובעיקר את התוצאה. בשונה

תעודת זהות

שם: מכטיי אהרון

גיל: 92

מקום מגורים: 'עד 120', הבית בהוד השרון

סטטוס: נשוי, 3 ילדים, 8 נכדים, 8 נינים

מזכוכית שקופה המראה את מה שמעבר לה, הרי שזכוכית ויטרז' משנה את המראה הנשקף דרכה ומושכת תשומת לב. בוויטרז' יש יופי, פאר והדר והוא מייצר אווירה. מקור המונח ויטרז' הוא מהמילה הלטינית 'vitrum' שמשמעותה זכוכית וככל הנראה חדר לעברית המודרנית דרך השפה הרוסית, ששאלה אותו מן הצרפתית. הוויטרז' מכונה בעברית גם זכוכית צבעונית, והאקדמיה ללשון העברית קבעה את המונח חלון מְסֻקֵּית על פי המילה המקראית 'מְסֻקֵּית' שמשמעותה ככל הנראה קישוט או ציור. את מרבית העבודות שלו נתן לילדים או השאיר מאחוריו. לפני שעבר ל'עד 120' עבד במשך שנה על שני חלונות ויטרז' לביתו. כשסיים את המלאכה כבר עברו לבית, "ההנאה היא גם בתהליך היצירה כך שאני לא מצטער". בכניסה לדירתם ב'עד 120' תלויה ח'מסה של כף ידו שהכין לכבוד המעבר. היום הוא כבר לא עושה ויטרז'ים, אבל לא ויתר לחלוטין על יצירה ועבודת הידיים והתחיל ללמוד קדרות בבית שבהוד השרון. הוא לומד להכיר חומרים חדשים, לעבוד איתם, ונהנה מכל רגע.

אתה אדם פעיל וחיוני. איך שומרים על האנרגייה הטובה הזאת?

"קודם כול יש לצדי את אשתי שדואגת להרגיז אותי ולשמור עלי ערני", הוא משיב בהומור וממשיך, "אני חושב שהעשייה שומרת עליי צעיר. אני לא יודע להתבטל. בחוג לקרמיקה אנשים הולכים אחרי שעה, שעה וחצי, אני נשאר וממשיך לעבוד עד שמגרשים אותי."

סיפור טלאים

רינה צרף היא אומנית טלאים. היא נולדה בתל אביב בשנת 1934, סיימה את לימודיה במדרשה לאמנות ששכנה אז ברמת השרון, ובמשך שנים הייתה מורה לציור. את ההיכרות שלה עם אומנות הטלאים היא עשתה בעת שהייתה בארצות הברית עם בעלה במסגרת עבודתו, "שנים עסקתי ביצירה על כל גווניה, אולם עבודות טלאים נראו לי מתאימות ככיסוי למיטה או כשמיכה, רק בארה"ב גיליתי שמדובר באומנות של ממש"

מה הייתה העבודה הראשונה שלך?

"הבת שלי עמדה להינשא ורציתי לעשות משהו מיוחד עבורה. הבנתי את הפוטנציאל הגלום בעבודה שיש לה נושא מוגדר והכנתי עבורה את הכיסוי של החופה. שילבתי בו מוטיבים של קשת בענן, שתי יונים ואת זוג האוהבים, דימוי החוזר רבות ביצירותיו של שאגאל."

יש צורך לתכנן או שהעבודה מתנהלת באופן ספונטני?
"עבודת טלאים תחילתה בתכנון מדוקדק של הסיפור, לרבות הפרטים הסימבוליים. היא אמורה לספר סיפור וכדי שהסיפור יהיה ברור יש צורך לתכנן כל פרט ופרט."

באיזו עבודה שלך את גאה במיוחד?

"ביצירה הנושאת את השם 'ושבו בנים לגבולם'. מדובר בשטיח קיר שיצרתי כמחווה למורשת יהדות בבל. זו עבודה המורכבת מריבועי בדים, משובצת חרוזים, אפליקציות ורקמת צלבים האופיינית לגובלן. השתמשתי בחוטי זהב וכסף, מחווה לסבתי, שהייתה רוקמת את רקמת התיל המסורתית (רקמת חוטי כסף וזהב על בדי משי). העברתי לבדים תמונות משפחה המתארות בתמציתיות את סיפורן של שתי המשפחות, שלי ושל בעלי, שעלו מבצרה שבעיראק. במרכז העבודה עיצבתי עץ תמר שחילק את העבודה לשניים, מצד ימין, העיר בצרה ומצד שמאל, סיפור חלום האלומה של יוסף מהמקרא, סמל לשנים עשר שבטי ישראל, ודימויים של ירושלים, הנמצאת במרכז ארץ ישראל ומקודשת לשלוש הדתות. גודל השטיח הוא שני מטרים על מטר ושבעים ועבדתי עליו שבע שנים."

כיצד נחשפת לאומנות הטלאים?

"בארה"ב נחשפתי לכת ה'אמיש'. יצירת טלאים אצלם מפותחת מאוד, שם גיליתי את העושר ואת הרבדים העמוקים הטמונים ביצירת טלאים."

מה זאת אומנות הטלאים?

"האומנות מבוססת על עבודת קולז'. בעצם מדובר ביצירת סיפור באמצעות מגוון רחב של פרטים. אפשר להשתמש בבדים בעלי טקסטורות שונות, בעלי צבעוניות שונה, להשתמש בסוגים שונים של רקמות, ליצור דימויים ולהוסיף אביזרים כמו חרוזים או פעמונים קטנים. בקיצור, כיד הדמיון הטובה ובהתאם למידת היצירתיות. היום מכנים את העבודות הללו 'ציור בבדים'."

זו אומנות השייכת לעת החדשה?

"ממש לא. באנגליה, למשל, היא הייתה נפוצה כבר בתקופה הוויקטוריאנית."

איפה אפשר ללמוד?

"אני למדתי את התחום באופן עצמאי באמצעות תכנית טלוויזיה, ספרים בנושא וקורסים שלקחתי. בארה"ב התחום מפותח מאוד ויש אגודה לאומנות הטלאים בשם American Quilter's Society, הנמצאת בפלורידה שהייתה חברה בה. השתתפתי גם בהקמת המוזאון לאומנות הטלאים שבפדוקה, קנטקי. חשוב לציין כי קיימים סגנונות שונים בתחום. יש, למשל, את סגנון ה-crazy quilt, עבודת טלאים 'משוגעת' ויש את סגנון ה-country quilt, עבודות טלאים שהיא אומנות שימושית ובעלת מוטיבים מחיי הכפר ועוד."

מה עוד אתה אוהב לעשות?

"אני מכור לתשבצים, תשחצים וסודוקו. אני לא קורא עיתונים, הם רק מצליחים להרגיז אותי, אבל פותר בעיתון את החלק של התשבצים. היום למשל טעיתי במשהו וממש כעסתי על עצמי."

ספר לנו על המשפחה, אתם ממש שבט גדול.

"גדול ומלוכד. אפילו עם הכלות אנחנו בקשר מצוין. גם המחנות שלנו גרים כאן בבית בהוד השרון, כך שהחגיגה גדולה. יש לי ילדים טובים ומסורים, אישה תומכת וזוגיות חזקה ואוהבת."

לסיום, מה אתה מאחל לעצמך?

"שכל שנה תראייני אותי ושכל מה שיהיה לי לספר לך הוא איך אני מתקדם יפה בעבודות הקרמיקה שלי ונהנה מהחיים לצד האישה שאיתי."

היכן הוא נמצא כיום?

"במרכז מורשת יהדות בבל שבאור יהודה. מרדכי בן פורת, מי שהיה ממארגני מבצע 'עזרא ונחמיה' להעלאת יהודי עיראק ושהיה מיודד עם יואל בעלי (הם היו יחד במחנת בעיראק), ראה את העבודה וביקש שאתרום אותה למרכז, כמובן שעשיתי זאת בשמחה ובגאווה."

כיצד מתבצע תהליך התכנון של יצירה?

"ראשית – הרעיון, לחשוב היטב על הסיפור. אחר כך צריך לתכנן ולרשום סקיצה מדויקת של כל פרט ופרט."

ספרי על עבודות נוספות שלך.

"יש שטיח שיצרתי לקיבוץ קציר במסגרת התערוכה 'מאה שנות קיבוץ' שהוצגה בבית גבריאל בכנרת, ויש שטיח נוסף שיצרתי במסגרת אירועי הנצחה לפיגועי 11 בספטמבר. כל יוצרת יצרה שטיח קטן שחובר יחד ליצירה אחת גדולה. הכסף שנתקבל ממכירת העבודה הועבר למשפחות הכבאים הנספים."
רינה מתגוררת כיום בבית ברמת החייל. היא נשואה ליואל, אמה לארבעה ילדים וסבתא לשבעה נכדים.

על מה את עובדת עכשיו?

"כרגע אני בהפוגה. חשוב להבין שיצירת טלאים מחייבת הרבה מאמץ וריכוז. בני משפחתי טוענים שאני שוכחת את העולם בזמן שאני עסוקה ביצירה. כרגע אינני פנויה לזה, אבל אני מתכננת לחזור ליצור במהרה."

תעודת זהות

שם: רינה צרף

מקום מגורים: 'עד 120', הבית בתל אביב

סטטוס: נשואה, 4 ילדים, 7 נכדים

"אני בן תשעים וכל יום אני עוד מגלה משהו חדש שלא ידעתי"

את יעקב פרידמן באנו לראיין במסגרת הכתבות שלנו על אמנים ב'עד 120'. ככל שהתקדם הראיון התגלה לפנינו, לא רק צייר ואמן, אלא גם אדם סקרן, עתיר תבונה, אופטימי ומלא השראה. את ריקוד החיים מלא החן והעדינות של יעקב פרידמן לא פוגשים כל יום, הוא אוהב את החיים, דבק בהם והם מחזירים לו אהבה.

פרידמן מתגורר בבית כבר עשר שנים. יש לו שני ילדים-מוצלחים- הוא מבקש להדגיש. בתו היא דוקטור לביולוגיה במכון הוולקני ובנו מומחה למחשבים. כשאני שואלת על הנכדים הוא לא מוותר ומפרט בגאווה, "יש לי נכד מוזיקאי בפריז, נכד נוסף שלומד פיזיקה ופילוסופיה, נכד שלישי מנהל בתחום ההייטק, סיים בהצטיינות את התואר במתמטיקה ובפיזיקה באוניברסיטת תל אביב ונכדה חיילת שמדריכה בשדה בוקר".

החיים שלו לא היו תמיד קלים בלשון המעטה, אבל ידע תמיד למצוא את היופי בכל דבר ובעיקר את המשמעות. הוא מאמין שהילדות היפה והמשפחתיות החזקה, הערכית והמיוחדת שחוה בילדותו הן אלה שהטביעו חותם באופיו והתגבשו להיות המלאך השומר עליו במהלך חייו. "הייתה לנו ילדות יפה לפני המלחמה", מספר יעקב. "אבא היה אלמן שנותר עם שני בנים, ואמא אף היא הייתה אלמנה ולה בת אחת. הם נישאו ונולדו להם ארבעה בנים משותפים, אני אחד מהם. כך קמה המשפחה שלנו - משפחה מאוחדת מאוד ומכילה. גדלתי במשפחה שנתנה מרחב לכל אחד להיות מי שהוא. אבי היה חסיד ואמי אישה מודרנית. כשהוא הלך לסעודת חג, היא הלכה לקולנוע. זה נשמע אולי בלתי אפשרי, אבל גדלתי בבית שהייתה בו הרמוניה מלאה ושמחת חיים מכל עבר. שמחת החיים הזאת שהייתה טבועה בי החזיקה אותי ברגעים קשים, והיו כאלה לא מעט".

יעקב נולד וגדל בלבוב. הוא הספיק לשבת בבית הסוהר הגרמני ומשם נשלח למחנות, לאשוויץ ולמיידנק. אחד מאחיו נהרג בהפצצה ביום הראשון של המלחמה, ואח

תעודת זהות

שם: יעקב פרידמן

גיל: 90

מקום מגורים: 'עד 120', הבית בראשון לציון

סטטוס: אלמן, 2 ילדים, 4 נכדים, 2 נינות

נוסף נתפס כשבידיו תעודות מזויפות והוצא להורג. את זיכרונות המלחמה ואת סיפוריו קיבץ לספר בשם 'הבלתי נתפס' שאף תורגם לאנגלית. לישראל עלה יעקב בשנת 1947. הוא התנדב לפלמ"ח ולאחר שלקח חלק פעיל במלחמת השחרור, התיישב בנגב בקיבוץ צאלים.

את אשתו ציפורה הכיר בקיבוץ, "אף אחד לא קרא לה בשם זה, גם לא אני. הכינוי שלה היה 'ברנק' שבפולנית זה כבשה, בגלל השיער המתולתל שלה". לציפורה, שכל משפחה נספתה בשואה, היה חלום: להקים משפחה בישראל, "היה ברור לי שאני מגשים לה את החלום ועושה בצורה הטובה ביותר שאפשר. חיינו יחד שנים רבות ומאושרות, עם ילדים מקסימים ובזוגיות טובה ואיכותית. מה שראיתי בבית בתור ילד הבאתי אל המשפחה שלי, וזה כנראה מתכון מצליח".

בשנות החמישים עזבו את הקיבוץ ועברו לכפר סבא. יעקב החל לעבוד בחקלאות ולאחר שמונה שנים עזב את התחום ועבר לעבוד בקופת חולים כללית, שם כיהן בתפקידים שונים. בתקופה זו חיפש משהו בשביל הנשמה, אז גם התחיל לצייר, "שלוש שנים למדתי ציור בבית ספר 'אבני' ונהניתי מכל רגע. גדולי הציירים היו מורי: וכסלר, שטרייכמן, סטימצקי. בבית היה לי סטודיו קטן ובמשך שעות הייתי מצייר ציורי שמן על בד, בעיקר סגנון מופשט. אשתי הייתה מוזיקלית מאוד, לכן לצד חדר הציור היה לנו גם חדר מוזיקה, ככה נהניתי משעות של ציור ושעות של מוזיקה". כשסיים את הלימודים ב'אבני' החליט לקחת שנת חופש מהעבודה ובמהלכה התמקד בציור. בימים יפים יצא אל חצר ביתו וצייר שם, "באותה שנה מכרתי ציורים רבים, אולם לא היה זה מקור פרנסה". בתום השנה חזר לעבודה והמשיך לעבוד שמונה שנים נוספות עד שפרש לפנסיה בגיל שישים ואחת.

למה בחרת לצייר דווקא מופשט?

"אני מניח שהושפעת מהמורים שלי שהכניסו לנו לראש

והמשפחה?

"אין כמו המשפחה שלי. בכל יום שישי אני הולך עם הבן ועם הנכדה, שלשמחתי אוהבת מאוד את סבא שלה, לשבת בבית קפה באזור ה'בימה'. יש שם המון חבר'ה צעירים ובתי קפה חדשים. אני כל כך נהנה. מרגיש טוב בין צעירים, הרבה יותר מאשר בין בני גילי. בתי מגיעה פעמיים בשבוע לאכול איתי כאן ארוחת ערב. לאחרונה חגגתי יום הולדת תשעים בחיק המשפחה, עם הילדים, הנכדים והנינות. אני בהחלט מרגיש עטוף במשפחה מסורה."

לסיום, מה אתה מאחל לעצמך?

"האמת היא שהגשמת את כל חלומותיי. החלום שלי בילדות היה לחיות בהקמת מדינת ישראל והנה יש לנו מדינה ואני כאן. הגשמת את חלומה של אשתי, זיכרונה לברכה, למשפחה טובה בהצלחה גדולה. אני מחשיב את עצמי לאיש שהמזל האיר לו פנים. חייתי את חיי וחייתי טוב. עכשיו אני נהנה מהריבית."

מה עוד אתה אוהב לעשות?

"אני משחק שחמט באינטרנט עם חברים מכל רחבי העולם."

בגיל תשעים אתה גולש באינטרנט?

"למה לא? יש מגבלת גיל? גם כשאני קורא ספר ולא מבין משהו, אני נכנס לגוגל ומקבל סיפור שלם. אני נהנה מכל רגע."

יש לך חברים בבית?

"יש לי שלוש חברות. אני אוכל איתן פעם בשבוע. כל פעם אחד מאיתנו מארח."

שרמת הצילום היום גבוהה כל כך, שכל ניסיון לציור ראליסטי שכביכול מחקה צילום, אינו רציני."

אפשר להגדיר אותך כצייר?

"ממש לא. צייר הוא אדם שדיבוק הציור אוהז בו. הוא חייב לצייר, לא יכול בלי ציור. אני אוהב לצייר, זה הבדל משמעותי."

אתה עדין מצייר?

"פחות. התחלתי כאן לצייר בצבעי גועש ואקריליק, אבל החלק הזה בחיי כבר מאחוריי, למרות שציור תמיד היה ויהיה האהבה הגדולה שלי."

מה אתה אוהב לעשות היום?

"אני בעיקר קורא. הסקרנות הורגת אותי. אני אוהב מאוד ללמוד דברים חדשים. הצורך הזה לדעת עוד ועוד הוא טעם החיים. שומר אותי ערני וחיוני. מאז שהגעתי לבית בראשון לציון צברתי כבר כשלוש מאות ספרים. אני אוהב בעיקר ספרי מדע, פילוסופיה, גאוגרפיה וספרי עיון בתחומים שונים."

אתה יכול לספר לנו משהו חדש שלמדת לאחרונה?

"לאחרונה סיימתי לקרוא ספר של סטיבן ויינברג, חתן פרס

בשבילי – רק שחזור בבקשה

המעצבת **רזיאלה גרשון** היא אייקון הקלסיקה המקומית של האפנה הישראלית. במשך שלושים השנים וקצת שהיא בתעשייה בנתה את עצמה כמותג שהוא שם נרדף לאפנה מחויטת, מסוגנת ומרשימה. רזיאלה היא כתובת מבוקשת לנשות עסקים, לפוליטיקאיות ולחובבות הסגנון האלגנטי המחפשות הופעה מוקפדת המשאירה חותם. היא מאמינה שהבגד צריך לשרת את האישה ולא ההפך, לכן עיצוביה חפים מקרבנות אפנתית ובגדיה מתאפיינים בכך שהם תמיד נוחים, יפים, מכובדים ומכבדים

“בואי נדבר על אפנה ישראלית, יש בכלל דבר כזה?”
“לטעמי לא ממש. בשנות השמונים הייתה אפנת משכית שאפיינה את הישראליות, אפנת מדבר וחומרים דמויי שק. אגב, רות דיין, מייסדת ‘משכית’, היא בעיניי מיתוס של אפנה ישראלית, דוגמה ומופת להעצמה נשית עד היום. היום אנחנו מושפעים לחלוטין ממגמות האפנה האירופית.”

ממי בעיקר?
“פריז, מילאנו ולונדון שהולכת ותופסת מקום של כבוד בשוק האפנה הבינלאומי.”

ומי הם המותגים ‘השווים’ של השוק הבינלאומי?
“אליי מדברים בעיקר ארמני, גוטייה וקנזו.”

האם יש שוק אפנה לנשים מבוגרות?
“אין אפנה ייעודית לנשים מבוגרות. כיום נשים מבוגרות מנסות לשוות לעצמן מראה צעיר. זה מתחיל בבחירת הביגוד שייתן להן ‘לוק’ צעיר יותר וממשיך גם לזריקות הבוטוקס.”

ממה צריך להיזהר?
“נשים בגיל מסוים, גם אם יש להן גוף מושלם, צריכות

אפשר לומר שרזיאלה היא הסינדרלה של עולם האפנה. היא הגיעה אליו משום מקום, ללא לימודים או הכשרה פורמאליים. חמושה באהבה אין קץ ובנחישות ראויה להערכה, התחילה מקניית בד ועוד בד, ובשנים של עבודה קשה ומסורה פילסה את דרכה אל צמרת האפנה הישראלית, מונחית בעיקר על ידי כישרונה הטבעי. תוסיפו לכך איכות בלתי מתפשרת, מקצועיות, אינטואיציה אפנתית חזקה ומאות לקוחות מרוצות ונאמנות – וקיבלתם את רזיאלה גרשון. המלתחה שהיא מספקת ללקוחותיה נעה בין מראה גברי הלקוח מעולם העסקים ובין בדים וטקסטורות מתוך מגמות עונתיות, בלי לוותר על הטאץ’ האפנתי.

בבוטיק המצליח שלה בחלקו הצפוני של רחוב דיזנגוף תוכלו למצוא חליפות ערב אלגנטיות, שמלות ערב קלסיות ופריטי עור. באחד הראיונות שהעניקה בשנה האחרונה אמרה: “בבגדי הקז’ואל שאני מעצבת אני די שמרנית, לעומת זאת בבגדי הערב אפשר לראות יותר צבע ויותר נפח. המכנה המשותף בכל העיצובים הוא הצבעוניות, אני מאוד אוהבת מונוכרומטיות, אין בקולקציות שלי טורקז או אדום, אלא ככתמי צבע, ובאותו אופן גם לא אניח בסלון ספה בצבע כתום, אלא אגרטל צבעוני.”

מרגישה את הסיפוק הגדול.”

מהו הדבר שגורם למעצב להיות מעצב מוביל?
 ”מעצב שיש לו כתב יד, כלומר חותמת. כשמזהים את העבודה שלו. כשהקולקציה שלו נמכרת שנה אחר שנה, ונשים רבות אוהבות, מרוצות ונעשות לקוחות נאמנות.”

עיצוב אפנה, דיבוק או מקצוע?
 ”גם וגם. אבל אין ספק שזה לא מקצוע רגיל. זה כמו משחק, אתה לא יכול שלא לעסוק בו.”

מה קודם למה, תכנון הדגם או קניית הבדים?
 ”אני תמיד קונה קודם את הבדים ובהתאם מתחילה לתכנן את הדגמים. לא מכלל בד אפשר לעשות כל דבר.”

מה נראה הרבה ב-2016?
 ”הרבה פסים ונקודות וצבעי שחור-לבן.”

מי שמכיר אותך יודע שאת לובשת תמיד רק שחור, למה?
 ”שחור הוא המלך. הוא צבע מחמיא, מרזה, קלסי. אני מרגישה הכי נוח בשחור, וכפי שאמרת אני חושבת שכל אישה צריכה להרגיש נוח בכל בגד שהיא לובשת. זה נכון גם לגביי.”

את חושבת על פרישה?
 ”לפעמים, אבל אני יודעת שכל עוד בוחר בי הצורך לעצב ואני נהנית ממה שאני עושה, זה לא יקרה.”

אנחנו מקווים שהתשוקה תבער עוד שנים רבות.

פרטי חובה בארון הבגדים:

- שמלה שחורה קלאסית
- ז'קט קלסי
- צעוף
- ז'קט שחור מחויט
- חולצה גברית לבנה
- מכנס שחור איכותי
- טי-שרט לבן

עכשיו אפשר להתחיל לשחק, להוסיף, לזרוק מעל, לשלב ולגוון בשילובים.

”נשים בגיל מסוים, גם אם יש להן גוף מושלם, צריכות לדעת להתאים את המראה לגיל. צריך לשמור על כבוד ועל אסתטיות. לא ללכת חשוף מדי, או קצר מדי, או זרוק מדי. אמא בת חמישים וחמש לא יכולה ללבוש בגדים של בתה בת העשרים, גם אם הם במידה שלה.”

על מה חשוב להקפיד בגיל השלישי?
 ”בגד צריך לטשטש מגרעות ולהחמיא. הוא צריך להתאים למידת הגוף, למבנה שלו, לאישיות ולאירוע.”

מי מבין הנשים בגיל חמישים ויותר מתלבשת נכון לדעתך?
 ”אני מאד אוהבת את קרן מור ואת מיקה בשן. לכל אחת סגנון שונה, אבל כל אחת מדויקת לעצמה.”

ממרומי שנות הוותק שלך, האם ישראל התפתחה בעשור האחרון בתחום האפנה?
 ”בהחלט. מספיק אם נציין את אירועי 'שבוע האפנה' המתקיימים בארץ בהשקעה לא קטנה. מציגים בהם, זה לצד זה, מעצבים ותיקים וצעירים. גם אם לא יוצאות מאן בשורות או מגמות עולמיות, יש קולקציות יפות ומעוררות השראה. יש לנו מעצבים מוכשרים בארץ: ששון קדם, רונן חן, אלמביקה ועוד. גם בחוץ לארץ הדגמים שלהם נמכרים לא רע.”

הקולקציות שלך מעניקות נוכחות מרשימה ואלגנטית וכולן תפורות בתפירה עילית. באיזה בדים בעיקר את אוהבת לעבוד?
 ”כותנה, לייקרה, משי פראי, קטיפה, שיפון, ג'רסי ועוד.”

מה לא תעצבי לעולם?
 ”אפנה תחתונה. לא מאתגר אותי.”

מה את אוהבת לעשות כשאת לא מעצבת בגדים?
 ”הלבשת בתיים. גם את הבית החדש שעברתי אליו לאחרונה עיצבתי בעצמי, כמו גם את כל הבתים הקודמים שלי.”
 הבית של גרשון חם, נעים, מזמין ויוצר תחושת אינטימיות. העבודות הרבות של אמנים ישראלים כמו ערן שקין, לאה ניקל, יגאל תומרקין, מנשה קדישמן ואחרים, מסגירות כי בעלת הבית חובבת אמנות מושבעת. כמו כן מוסיפה גרשון, ”אני מאד אוהבת תאטרון וקולנוע, וכמובן אוכל טוב וביילוי עם חברים.”

איזה סוג של נשים הכי מאתגר להלביש?
 ”אני נהנית להלביש את כולן. אבל המאתגרות במיוחד הן נשים מלאות, שבמקרה שלהן לבגד יש תפקיד משמעותי. ממש בימים אלו הגיעה אליי אמא של כלה. חשוב לי להוציא אותה הכי מדויקת ויפה שאפשר. חשוב לי שיהיה לה נוח בבגד שנבחר לה, שיחמיאו לה, שהוא יטשטש ככל האפשר וכן הלאה. בסוף, כשהיא יוצאת מרוצה, אני

הפסים של עמליה

בהיותה בתו של הסופר והעיתונאי הירושלמי מנחם ברשדוועי, אין תמה שמאז שהיא זוכרת את עצמה רצתה עמליה ארגמן, לימים ברנע, להיות עיתונאית. נראה שחיידיק הכתיבה דבק בה כבר בילדותה בבית הוריה

לעבוד ב'ידיעות אחרונות' בתור כתבת לענייני בידור וקולנוע, נוסף על כך כתבה ביקורות בתחום ספרות ילדים. בשנים 1980-1981 יצאה עם בעלה דאז, אהרון ברנע, לשירות דיפלומטי בקהיר. הייתה זו התקופה שלאחר הסכם השלום ההיסטורי, ברנע היה נספח העיתונות בשגרירות הישראלית וארגמן-ברנע סיקרה את שנת השלום הראשונה בין ישראל למצרים. היא ראינה אינטלקטואלים, אנשי עיתונות וסופרים מצריים. עם שובה ארצה שימשה כתבת ראשית במגזין הנשים 'זמנים מודרניים', כתבת במוסף השבת '7 ימים', כתבת

הרומן שלה עם העיתונות החל במהלך שירותה הצבאי בתור כתבת של 'במחנה נח"ל' ו'במחנה גדנ"ע' ועורכת ביטאון הרבנות הצבאית 'מחניים'. היו אלה שנות ההתלמדות שלה בתחום. היא כתבה, התנסתה וצברה ניסיון שעזר לה בהמשך. את הקריירה המקצועית שלה החלה בתור כתבת לענייני בריאות בעיתון 'דבר' ובעלת טור ועורכת ב'דבר לילדים'. במשך שלושים ואחת שנים כתבה ארגמן-ברנע על מגוון נושאים ונגעה כמעט בכל התחומים שהעיתונות מסקרת, "חוץ מכלכלה וספורט", היא מוסיפה, "זה היה מחוץ לתחום" ב-1976 החלה

המוסף היומי '24 שעות' וכתבת שטח בדסק החדשות של העיתון.

איזה מבין תפקידיך אהבת יותר?

"עבודתי בתור כתבת שטח הייתה המאתגרת והמרתקת ביותר בכל שנותיי בעיתונות", מספרת עמליה, "זה התחום שמשך ועניין אותי יותר מכל תחום אחר. בתקופות האינתיפאדה ופיגועי הטרור קיבלה עבודת השטח משמעות עמוקה במיוחד. הכרתי אנשים, ראיתי קורבנות, פגשתי פצועים. הייתי שם ברגעי האמת, הייתי המראה והפילטר ברזמנית. זה קשה, כואב והכרחי בעת ובעונה אחת."

המפגש בטראומה ובשכול נקשר אצל ארגמן-ברנע בסיפור אישי, ואולי בשל כך היא יודעת טוב מאחרים מהי מידת הרגישות והאחריות הנדרשת במצבים כאלה. "רועי, בני הבכור, נהרג בתאונת דרכים בגיל ארבע. חוויתי טראומה נוראה של אבדן ושל שכול שלקח לי זמן רב להתאושש ממנה. העובדה שהייתי במקום הזה וידעתי בדיוק מה מרגישה אם שלפני דקות או שעות איבדה את בנה או נכון יותר את כל עולמה, יכולת ההזדהות שלי עם תחושת החור השחור הזה שנפער לך פתאום בחיים, עם הזעקה שחונקת את הגרון ולא מאפשרת לנשום, עם הפחד הנוראי והשאלות הקשות, כל אלה סייעו לי לעשות, כך אני מאמינה, עבודה טובה יותר, מדויקת יותר."

שתפי אותנו בסיפור שנחרט בלבך במיוחד בתפקיד של כתבת שטח.

"נשלחתי לסקר את הסיפור של אסון טנק המרכבה. אסון שהתרחש בעקבות תאונת אימונים וגבה את מותם של ארבעה חיילים. מה שחוויתי במסגרת האירוע הנורא הזה הוא דוגמה לקונפליקט אחד מני רבים שאיתם נאלצתי להתמודד כמי שעומדת בתווך, בין המשפחה ההרוסה לבין מערכת העיתון שמחפשת את הכותרת וצריכה לעמוד ב'דד ליין' של סגירת הגיליון. כשהגעתי לביתם של אחד מזוגות ההורים הרגשתי שמופנה כלפיי כעס נוראי ואיני רצויה שם. לא עבר זמן רב עד שהאם התפרצה עליי בכעס בגלל התמונה של הילד שלה, התמונה שבחרנו לפרסם בעיתון. בדיעבד הסתבר שהעורך שלא קיבל תמונה מדובר צה"ל עד למועד סגירת הגיליון, החליט לפרסם תמונה של החלל שנשלחה ישירות אל המערכת, כשהוא במסיבת פורים מחופש בשפם שלא היה לו, ובסיגריה בפה, שאף היא חלק מהתחפושת. אין ספק שהייתה זו בחירה גרועה ולא מכבדת שנבעה מאילוץ. אילוץ שאסור היה להיכנע לו. ברגעי השבר והכאב הגדולים בחייה נאלצה האם לראות בעמוד הראשון של העיתון, בידיעה המבשרת את הטרagedיה הגדולה, את תמונת בנה כשהוא מחופש ואינו

דומה כלל לעצמו. לא ידעתי את נפשי מרוב בושה, אך אני נציגת העיתון ולא שוכחת זאת גם ברגעים קשים. הסברתי לה שאני לא יודעת מה קרה ואעשה הכול כדי לפרסם תמונה מכובדת של בנה. התנצלתי שוב ושוב ויצאתי משם בבושת פנים."

איך נגמר הסיפור?

"חשבתי שזה החלק הקשה של הסיפור, לא ידעתי מה עוד מחכה לי. חזרתי למערכת וביקשתי את מה שהבטחתי לאם. פטרו אותי בתשובה לקוניות ואמרו שזה לא יקרה שוב, מיותר לומר שבקשתי לא נענתה. הייתי חסרת אונים. בראשי הדהדו מילותיה של האם: 'הרגתם לי אותו פעמיים' ומולי עמדו מקבלי ההחלטות שלנגד עיניהם שיקולים אחרים לחלוטין שעליי לכבד. הנורא מכול הגיע כמה שעות לאחר מכן, כשנודע למערכת שהאב של החייל שנהרג הוא אחד ממפתחי טנק המרכבה. זה אומר שהאב הזה יחיה כל חייו במחשבה הנוראית והבלתי נתפסת שאולי היה לו חלק בהריגת בנו, ממש כמו במחזה המפורסם של ארתור מילר 'כולם היו בניי'. בשלב הזה החליטו במערכת העיתון לעשות איתי 'עסקה'. אם אלך לראיין את האב השכול לכתבה שבה יספר לעם ישראל איך הוא מרגיש בתור אב שכול שבנו נהרג במוצר שהיה שותף בתכנונו, הם בתמורה יפרסמו תמונה חדשה של הבן, כמו זו שהאם ביקשה. מובן שסירבתי בתוקף. אפילו לא עלה בדעתי להציע את ההצעה האיומה הזו לאב. הבקשה הזו הייתה בעיניי סמל לאטימות ולחוסר אחריות והייתה תמרור אזהרה, אחד מרבים, למקום אליו צועדת העיתונות הישראלית. אז עוד לא ראיתי את זה. היום הדברים ברורים לי מאוד."

במהלך הראיון עם עמליה אפשר לחוש את היחס האמביוולנטי שהיא רוחשת כלפי העיתונות. מצד אחד, במשך עשרות שנים הייתה התקשורת הכתובה ביתה ואהבתה הגדולה, והרזומה שלה מוכיח עד כמה נתנה את כל נשמתה למקצוע. מצד שני, יש בה כעס עצום על חוסר הרגישות, על השיקולים הזרים, על העדר אמינות ומקצועיות, ועל כניעתה של העיתונות לשיקולי רייטינג, בבחינת המטרה מקדשת את האמצעים. היום היא כבר לא מסתירה את הביקורת הנוקבת שיש לה. "קשה לי להכיל את האופן שבו מטפלים בתקשורת בשכול. יוצאים לשטח להביא את התמונה, את הכותרת, נכנסים לחיים של אנשים דקה לאחר שחבר עליהם עולמם, ולא רואים אותם באמת. באים לעשות משימה וללכת. שוכחים את הכוח הרב שיש לנו בידיים, לרום או להפיל, לבנות או להרוס. במשך כל שנותיי בתפקיד כתבת חשתי שזו שליחות גדולה להשתמש בכוחה של העיתונות ממקום מטיב, אותנטי, רגיש ומכיל. כשהבנתי שאני בקונפליקט

” אני חושבת שהתחדות הרגה את השליחות, את הדגישות. העיתונות נעשתה אלימה מדי. זה נכון לגבי התקשורת בכלל וזו הכתובה בפרט. העיתון של מחר מוכיח שהעיתון של היום לא שווה את כל הפצועים שהותיר בדרך. התקשורת מחפשת גיבורים, אולם אלה גיבורים ליום אחד, וכפי שנשאה אותם למעלה כך היא שומטת אותם למטה. כואב.”

כבר שבעים שנה. בין המתכונים ישולבו סיפורים מחייה. מדובר באישה נדירה בת תשעים ותשע, גיל אליו הגיעה בקלילות מעוררת קנאה, על אף שחייה לא היו קלים. היא גרה בירושלים, בדירה בקומה השלישית בבניין ללא מעלית, והיא עולה ויורדת במדרגות. לאחרונה החלה לנגן בפסנתר. בשבילי היא אושיה, היא נושא לכתבה בפני עצמה. במגירה מחכה לה כבר ספר נוסף שאותו החלה לכתוב לפני שנתיים ומבטיחה לחזור ולסיים.

אני חוזרת לעיתונות. איזו עיתונות היית רוצה לראות כאן?

הגיע הזמן לכתוב חוקי אתיקה חדשים, לאמץ הקשבה, עומק, רגישות ואחריות כאבני יסוד של הבניין הזה. צריך לזכור שבעידן האינטרנט והרשתות החברתיות, איבדה העיתונות את תפקידה בתור גורם מדווח. הערך המוסף שלה הוא הסברה, דעה, פרשנות, ניתוח מעמיק, ואלו לצערי ממש לוקים בחסר. הטקסט הולך וקטן, התמונות והכתורות הולכות וגדלות. עיתונות חוקרת הולכת ונעלמת, ונראה שהשולי נעשה מרכזי ולהפך.

בגיל שישים וחמש עמליה ארגמן-ברנע יכולה לעשות הכול. היא נמנית אמנם עם קבוצת הגיל השלישי אבל אינה מרגישה כך, מלבד התובנות והחכמה שמגיעות עם הגיל. וכן... גם קצת פסים.

לא מכבר יצא לאור ספר הילדים הרביעי שלך - 'גומות ופסים', איך הוא נולד?

”כמו תינוק. מאהבה. ישבתי עם נכדתי היילי בקומה העליונה של מיטת הקומתיים שלה כשפתאום שאלה אותי: 'סבתא איך זה שיש לך כל כך הרבה פסים?' הסברתי לה שאלו קמטים, ואז היא שאלה: 'מי עשה לך אותם?' עניתי לה: 'הזמן. כמו שצייר מצייר על בדים, הזמן מצייר על אנשים.'

לא פשוט להסביר לילד קטן את המשמעות של מושג ערטילאי כמו זמן. ניסיתי להמחיש לה אותו ואמרתי: 'את רואה את הקמט הזה? הוא נוצר כשאבא שלך נפל מהאופנים ובכה. ואת רואה את הקמט הזה? זה מהתקופה שצמחו לו שיניים', כך אני מעבירה איתה מעגל חיים שלם.

החלק של הגומות התווסף לסיפור כאשר תוך כדי התיאורים שלי אמרתי להיילי: 'לי יש פסים ולך יש גומות נפלאות'. חשבתי על כך שהגומות בגוף הן המקום הראשון שבו מופיעים הקמטים וסגרנו מעגל, סבתא שיש לה 'פסים' ונכדה שיש לה גומות - שם הספר. בסוף השיחה שאלה אותי נכדתי החכמה אם אני שמחה על כך שזה מה שהזמן עשה לי. אמרתי לה שיש פסים שמשמלים דברים ששמחים לזכור, ויש פסים שמשמלים אירועים שלא רוצים לזכור, אבל מבחינתי הזמן עשה לי רק טוב, כי הוא הביא אותה לחיי. את הספר ערך באהבה יהודה אטלס ואני מרשה לעצמי להמליץ לכל הסבתות לרכוש אותו.

מה ההבדל בין כתיבת ספר למבוגרים ובין כתיבה לילדים?

’פיצה תות’ ו’גומות ופסים’ נכתבו בהשראת נכדי. לפני שלושים שנה כתבתי שני ספרי ילדים נוספים שמקור ההשראה לכתיבתם היו ילדי. לגביי, ספרי הילדים שאני כותבת נוצרים ממקום אמוציונלי חזק ביותר, כמעט כותבים את עצמם. בכתיבת סיפורת למבוגרים יש גם הרבה עבודה רציונלית.

מה הלאה?

בימים אלה אני בעיצומה של כתיבת ספר מתכונים של אמי המופלאה, שלא נשתנה בהם אף לא תבלין אחד

מתמשך עם העיתון שלי, שדורש ממני 'לספק את הסחורה' בכל מחיר ובכל רגע נתון, לפי מועד סגירת הגיליון, הבנתי שאני צריכה לקום וללכת.”

מהי השורה התחתונה של חשבון הנפש שלך בתור עיתונאית?

”אני חושבת שהתחרות הרגה את השליחות, את הרגישות. העיתונות נעשתה אלימה מדי. זה נכון לגבי התקשורת בכלל וזו הכתובה בפרט. העיתון של מחר מוכיח שהעיתון של היום לא שווה את כל הפצועים שהותיר בדרך. התקשורת מחפשת גיבורים, אולם אלה גיבורים ליום אחד, וכפי שנשאה אותם למעלה כך היא שומטת אותם למטה. כואב.”

לאחר שעזבה את 'דיעות אחרונות' כתבה את ספרה 'עם סגירת הגיליון' המבטא את הדילמות שהן חלק ממנת חלקו של העיתונאי ואת המצבים המנוגדים שלעיתים נקלע אליהם. הספר עזר לה לסגור את מעגל הביקורת והכאב בין המציאות ובין מה שנכון

וראוי שיהיה בתחום שכה אהבה. בין ספריה הנוספים זכור במיוחד הספר 'ללכת שבי' - רומן תיעודי המתרחש על רקע הסכסוך הישראלי-פלסטיני. הספר נכתב בשיתוף עם אהרון ברנע, תורגם לשלוש שפות והזכויות להפקתו בתור סרט נמכרו לחברה בהוליווד.

עמליה הייתה נשואה במשך עשרים שנה לעיתונאי אהרון ברנע. ילדיהם המשותפים, אור ורעות, עוסקים אף הם בכתיבה ובעיתונות.

מה את עושה בימים אלו?

”לפני הכול אני סבתא במשרה מלאה לשלושה נכדים מדהימים, היילי, ברי ורוקי, והנכד הרביעי בדרך. אין אושר גדול מזה. אני לומדת את החיים מחדש דרך נכדי ומוצאת שזה מהנה ומרתק גם יחד. אני כותבת ספרים - מקצתם גם ספרי ילדים, מנחה סדנאות כתיבה, מרצה - בעיקר על חשבון הנפש שלי בתור עיתונאית ומשתדלת ליהנות מכל רגע בחיים.”

בצל ענקים

ליונה בר-טל יש מסע חיים מרתק כיד ימינו של פרס כבר כמעט שני עשורים. היא זכתה להיות שותפה לעשייה העומדת בדורו של עולם, נגעה באבק כוכבים, נפגשה עם מנהיגים ושועי עולם וחשה מקרוב את הדופק של הפוליטיקה הישראלית. היא מלווה את פרס במסעותיו בארץ וברחבי הגלובוס ומכירים אותה בבית הלבן, בארמון בקינגהאם, בקרמלין, ואיפה לא? אבל בר-טל אינה מתבלבלת ואינה מתייחסת למתנה שקיבלה כמובנת מאליה. בכל יום היא מודה מחדש על ההזדמנות שניתנה לה לחיות חיים בעלי משמעות, בעלי תוכן, ובעיקר היא מודה על האפשרות שיש לה להטביע חותם ולנצל לטובה את המעמד שהגיעה אליו

מהו שמעון פרס בשבילך?

"אני מסתכלת באיש מלמטה למעלה ולא מכיוון שאני נמוכה. האיש ענק, פשוט ענק. מנהיג, מורה, מודל. להיות במחיצת אדם שכזה גורם לך לרצות להשתפר כל הזמן ולגדול מבחינה רוחנית, מקצועית ואישית, העבודה במחיצתו שינתה את חיי."

אחרי הבחירות של 1996 המשיכה בר-טל לעבוד עם פרס בתור ראש המטה שלו באופוזיציה. היא המשיכה לצעוד לצדו גם כשהיה השר לשיתוף פעולה אזורי, כשהגיע למשרד החוץ, כשהיה משנה לראש הממשלה והשר לפיתוח הנגב והגליל. יחד עשו את כל הדרך עד משכן הנשיא, שם נעשתה סמנכ"לית בית הנשיא. "השנים הללו היו שנים מבורכות בעשייה ללא הפסקה. כשמדובר בפרס, אין דרך אחת. בכל משרד שהיה בו, בכל תפקיד שכיהן בו, השאיר את חותמו. חרשנו את הארץ לאורכה ולרוחבה, סייענו להקים כפרי ילדים, חוות בודדים, עשינו ציונות אמיתית בנגב ובגליל. לפעמים נדרש לי רגע לעכל שאני שותפה לעשייה שבעוד שנים ילמדו עליה בבתי הספר כחלק מההיסטוריה של עם ישראל."

בר-טל מעריצה את פרס. גם אחרי עשרים שנה במחיצתו היא עדיין נפעמת ומוקסמת ממנו בכל פעם מחדש וגם לומדת ממנו כל הזמן. "הוא איש חזון", היא אומרת, "מהסוג ההולך ואוזל במדינה שלנו. הוא רואה למרחקים, צופה וחווה. במבחן התוצאה, האיש אינו טועה."

היא אישה קטנה, רזה ויפה. מדברת מהר, אבל ברור. חיוכה כובש וצחוקה מתגלגל. היא מלאת חיים ואנרגיות, חזקה ואסרטיבית. בר-טל נשואה לדודי, אם לשלושה וסבתא גאה לשניים. גילה עבר את שישים, אבל היא אינה עוצרת לרגע. "נדבקתי בחיידק העשייה. אסור לבזבז זמן, כי אין לנו זמן לבזבז. אנחנו כאן לתקופה מוגבלת וכל יום שעובר אינו חוזר."

את פעילותה הציבורית החלה בר-טל בלשכתו של יצחק רבין בתקופה שקדמה לחתימה על הסכם השלום עם ירדן. "הייתה זו תקופה טובה. במדינה שררה איפוריה, ראשי מדינות עלו אלינו לרגל, הורדנו והעלינו דגלים ללא הרף. הייתי ממש ליד האוהל המוזהב אי שם בערבה כשרבין, פרס וחוסייין חתמו על ההסכם. קשה לתאר את ההתרגשות העצומה מהאירוע ההיסטורי הזה בתולדות המדינה. הייתי צריכה לצבוט את עצמי כדי להאמין שאני שם, לצדם. בהרצאתי 'בצל ענקים' אני מספרת על אפיזודות קטנות מאחורי הקלעים של צמתים ושל נקודות הכרעה כאלו."

בר-טל שימשה עוזרת למנהל לשכת ראש הממשלה והייתה אחראית בין היתר לתכתובות של רבין. "היה זה כבוד גדול ואחריות עצומה", אומרת בר-טל. היא נהנתה מכל רגע בלשכתו והעתיד נראה ורוד, אלא שאז הגיע היום ההוא בכיכר ששינה את חיינו לנצח. בר-טל הייתה שם וזוכרת את היום ההוא כטראומה הגדולה של חייה. על אף הקושי, הכאב וההלם התייצבה ביום שלמחרת בלשכה, כי את העבודה הזו אי אפשר להפסיק. כשפרס התמנה בתור ממלא מקום, הוא ביקש ממנה להישאר ומאז היא אתו.

”אני מסתכלת באיש מלמטה למעלה ולא מכיוון שאני נמוכה. האיש ענק, פשוט ענק. מנהיג, מורה, מודל. להיות במחיצת אדם שכזה גורם לך לרצות להשתפר כל הזמן ולגדול מבחינה רוחנית, מקצועית ואישית, העבודה במחיצתו שינתה את חיי”

איך מתמודדת משפחתך עם הקריירה התובענית הזו?
 ”יש לי משפחה תומכת שמוכנה לשלם את המחיר. יותר מכך, אני חושבת שהם גם גאים בעשייה שלי. נכון, לא נעים כשאמא לא בבית בערב שישי, אבל הם רואים את התמונה הגדולה, וזה לא מובן מאליו. בעיקר בעלי, שמצליח להתעלות מעל חוסר הנוחות ומאפשר לי לעוף הכי רחוק שאני יכולה. יותר מכך, כשאני נמצאת עם פרס בחוץ לארץ, בעלי מכונה 'קשבנו דודי'. הוא דואג לעדכן אותנו בכל ידיעה חשובה ובכל מה שקורה כאן בהיעדרנו, כך שבעצם גם הוא שותף. יש בבית הבנה, פרגון ותמיכה והם לא נותנים לי להרגיש נקיפות מצפון. במובן מסוים אני יודעת שילדיי לומדים באמצעות הדרך שבחרתי להיות נאמנים לעצמם ולמה שחשוב להם, והם חווים באמצעותי את המושג הגשמה עצמית. זה מסר חינוכי חשוב.”

עד מתי?
 ”נראה לי שגם אחרי שאמות לא אפסיק.”

העולמי. זו תהיה תערוכת קבע שיהיו בה רובוטים ומסכי ענק שיספרו את סיפורה של הטכנולוגיה הישראלית, טכנולוגיה שמוטמעים בה ערכים של חשיבה מחוץ לקופסה. אנחנו רואים במרכז החדשנות פלטפורמה לדור קיום, לתיקון עולם. הזדמנות להציג את פניה היפות של המדינה שלנו.”

מה אימצת לעצמך מהשהות במחיצת פרס?
 ”למדתי להקשיב. לא לשמוע, להקשיב לאחרים. למדתי שאסור להיות שבויה בקונספציות. למדתי שאם אתה מאמין בדרך, תהיה אמיץ מספיק לשלם את המחיר הנדרש כדי לצעוד בה, גם במחיר הפופולריות שלך. זה שיעור חשוב לחיים. למדתי מפרס לא להתייאש ובעיקר, לא לבזבז זמן על העבר, להסתכל רק קדימה. כשפרס נשאל מה הדבר הגדול ביותר שעשה בחייו, הוא משיב: 'מה שאעשה מחר'. זה מרתק לחיות כך. מפרס גם למדתי לחלום ובגדול.”

אז מה החלום של יונה?
 להמשיך לעבוד בקנה מידה של עשייה גלובלית. לצדו של פרס קיבלתי את הזדמנות לעשות, לשנות, להשפיע בקנה מידה לאומי. הסיפוק בעשייה שהיא גדולה ממך ממכר. זו הגשמה עצמית במלוא מובן המילה. היופי הוא שכל אדם יכול לבחור לחיות חיים של עשייה ושל הגשמה. לא משנה במה הוא עוסק, כל עוד הוא מעניק מעצמו לטובת הכלל, לטובת משהו שגדול ממנו, ממשפחתו ומסביבתו הקרובה. אני חיה בהרגשה שאני עושה משהו בשביל העולם, שאשאייר אחריי חותם כלשהו, שאני דוגמה טובה לילדי ולנכדיי. הנתינה מעניקה משמעות לחיים. אני מרגישה נחוצה והתחושה הזו מעירה אותי מוקדם בבוקר ומחזיקה אותי עד השעות הקטנות של הלילה.”

האם את סבורה שהשתנית בשנותייך בצמרת?
 ”אני חושבת שכן ולטובה. אני מעריכה כל יום. מבינה עד כמה הזמן יקר ומתמסרת לגמרי לעשייה שלי. הבנתי מה זה לחיות חיים מלאי משמעות וזה משפיע על כל השקפת עולמי. בעשרים השנים האחרונות, לאחר שעמדתי פנים אל פנים מול מלכת אנגליה, נפגשתי ושוחחתי עם קלינטון, אובמה, שפילברג, סולז'ניצין וגארסיה מארקס שעל ספרו 'מאה שנים של בדידות' גדלתי, ולאחר שאירחתי אפיפיורים וראשי מדינות וגם כל מיני סלבריטאים מהארץ ומהעולם כמו מדונה ודיקפריאו, אחרי שכל המפגשים הללו, שחלקם בוודאי הוא חלומם הרטוב של אנשים רבים, היו מנת חלקי, אני יכולה לומר שבסופו של יום, כולם בני אדם שיש להם חלומות, קשיים, תסכולים, מצבי רוח, כאבים, חולשות וכמיהה לאהבה. אז אם את שואלת אם זה עלה לי לראש, התשובה היא שלא. אני רק מרגישה בת מזל.”

מה עומד במרכז העשייה שלכם היום?
 ”לאחר שבע שנים בלתי נשכחות בבית הנשיא, אנחנו בונים היום את מרכז החדשנות בתוך 'מרכז פרס לשלום'. אני גאה בפרויקט הזה כאילו היה אחד מילדיי. אני שותפה לשלב התכנון וגיבוש הקונספט ומלווה את הפרויקט מקרוב בכל שלבי הקמתו. אין לתאר את ההתרגשות שלנו סביב הפרויקט הזה.”

מה זה בדיוק מרכז החדשנות?
 ”לא פחות ולא יותר מאשר חלון הראווה של מדינת ישראל שיציג באמצעים טכנולוגיים מתקדמים ועוצרי נשימה את השינוי הדרמטי שקרה פה. איך מפיסת אדמה באמצע שומקום קמה מדינה העומדת בחזית הסטארט-אפ

התוכלי לתת לנו דוגמה?
 ”לפני שבע-עשרה שנה בערך קרא לי פרס ואמר לי שישראל קטנה מדיי בכדי להיות מעצמת תעשייה וקטנה מדיי בכדי להרשות לעצמה לא להיות בחזית הטכנולוגיה. לפני שבע-עשרה שנה הוא דיבר על ננוטכנולוגיה בתור הדבר הבא. אף אחד לא הבין על מה הוא מדבר, אבל הוא ידע. ופרס, כמו פרס, מסמן יעדים ומגיע אליהם. בשם ה'ננו' החל מסע לגיוס משאבים. נסענו לפדרציות יהודיות ברחבי העולם, עברנו אחת-אחת, גייסנו כספים שפרס העביר לטכניון ולאוניברסיטאות למחקר ה'ננו' ופיתוחו, והיום אנחנו בחזית הטכנולוגיה בתחום – זה האיש, הוא גורם לדברים לקרות.”

קְרִינָה קְרִיסְפִין

"למרות הכול אני אישה שמחה"

לו הייתם רואים את הסיפור הבא כסדרת דרמה טלוויזיונית, הייתם אומרים בוודאי שהתסריטאים הגזימו, שהלכו רחוק מדי, שאין דברים כאלה, אולם הסיפור הבא הוא סיפור חיים אמתי, קשה לעיכול בתחילה, אך סופו משדר אופטימיות רבה ואחיזה בחיים. זהו סיפורה של קרינה קריספין - דיירת שלנו בבית בראשון לציון

חלתה הבת הקטנה שלי בסרטן. הייתה זו שנה מזעזעת, פחד אלוהים, אבל תודה לאל, היא בסדר עכשיו. על אף הכאב ותהפוכות הגורל שחוותה, קרינה היא אישה חזקה ועצמתית, היא אוספת את עצמה בכל פעם מחדש ולא נותנת לחיים הסיזיפיים שלה לנצח. "למרות הכול, אני אדם שמח. אני מאמינה שהחיים שווים ושכדאי לחיות. למדתי לעשות מכל לימון לימונדה. ליהנות מהדברים הקטנים, להתמקד בדברים הטובים ובעיקר לא לוותר לעצמי." לפני כשבעה חודשים עברה קרינה לבית בראשון לציון, "ההחלטה לעבור לדיור מוגן התקבלה לאחר שבע שנים שבהן הייתי לבד. באופן סמלי ולא מתוכנן עברתי ממש בתאריך יום הולדתה של רונית, בתי שנפטרה, לכן אני מכנה את המעבר כיום ההולדת השני שלי. אין מילים בפי לתאר עד כמה הצעד הזה החזיר אותי לחיים, נולדתי כאן מחדש. השתלבותי כבר מהיום הראשון, הרגשתי שאני שייכת לפה. הבית מקרין חום וחברות, המסר שלי הוא החיים יפים - שווה לחיות". אם למישהי מגיע פרק ב שקט ומאושר, הרי שזו קרינה.

להרגיש מסכנה. יש ימים של געגועים שאני מטפסת על הקירות. אני מרשה לעצמי, אבל לא נותנת לזה להשתלט על חיי ולנצח אותי." לא עמד לרשות קרינה זמן רב להתאושש ממות הבת. בעלה שלא הצליח להתמודד עם המחלה של בתו ועם מותה, לקה בשבץ ממש ביום האזכרה לבת ומאז לא חזר לעצמו. במשך שנה טיפלה בו בבית עד פטירתו, לא הסכימה בשום אופן להעבירו למוסד. "הוא כל כך אהב את הבית שלנו, רציתי שיהיה בו עד הרגע האחרון."

את שואלת את עצמך למה כל זה קרה לך?

"בוודאי שהשאלות הללו עולות מדי פעם. למה זה קורה? למה זה מגיע לי? באיזה מבחן שאינו מסתיים מעמידים אותי? אבל ברור ששאלות מסוג זה מובילות למבוי סתום ונותרות חסרות מענה, לכן אני מנסה להמעיט בהן. אני מבינה שאגחים נותנים למי שיש שיניים, אז אני מתמקדת בלחזק את שלי. אחרי כל משבר אמרתי לעצמי, זהו, זה הדבר הכי נורא שיכול להיות ואז הגיעה המכה הבאה."

עוד אחת?

"כן. ב-2010, לאחר מות בעלי, החלטתי לעשות בדיקות גנטיות. הזהירות שלי הוכיחה את עצמה כי בעקבות תוצאות הבדיקות החלטתי להסיר כל מה שלא צריך. היום אני כרותת שדיים. ואז הגיעה מכה נוספת. לפני שנה

סבל, "תשעה ירחי גסיסה", מכנה אותם קרינה. "חשבתי שהנורא מכול מאחוריי, עד שהבנתי שאין נורא מללוות את ילדך אל מותו, חוסר אונים מוחלט. עזבתי הכול, תשעה חודשים הייתי צמודה אליה בבית החולים ולא עזבתי אותה. היא הייתה פייטרית, נלחמה והחזיקה מעמד עד חגיגת בת המצווה של בתה האמצעית, אותה חגגה עם המשפחה באירוע בלתי נשכח. היא הייתה מאושרת שהצליחה להיות איתה. חודשיים אחר כך היא נפטרה. באופן מוזר שמחתי בשבילה. היא נאלמה מהסבל הגדול שעברה, ואמא תמיד רוצה את הכי טוב לילדיה. במצב שהייתה בו, זה היה הטוב ביותר בשבילה. נתתי לה חיבוק ארוך ואחרון ונפרדתי ממנה. אולי באופן סימבולי המסמל את הקשר החזק בינינו, היא מתה בדיוק ביום ההולדת שלי."

אפשר להתאושש מדבר כזה?

"בוודאי שלא. אבל אפשר לחיות איתו. בין דרמה לדרמה אני חיה. בחרתי בחיים, ואם אני עושה משהו, אני עושה אותו בצורה הטובה ביותר שאני יכולה. אני כאן כדי להישאר, כך אני חושבת, כך אני מרגישה וכך אני חיה. ואם להישאר, אז הכי טוב."

בכל זאת, איך עושים את זה?

"גלגל ההצלה שלי בחיים הוא חוש ההומור שלי. מי שרואה אותי, רואה אישה שמחה. מי שלא מכיר את הסיפור שלי, לא יודע איזו גיבנת אני סוחבת. אני נותנת לכל דבר את המקום שלו. מותר להיות עצובה. מותר לבכות. מותר

קרינה קריספין נולדה ברומניה ועלתה לישראל בשנת 1961. את שירותה הצבאי עשתה בחיל השריון ולאחר השחרור החלה לעבוד בתעשייה האווירית בתפקיד של מנהלת חשבונות. את בעלה הכירה בימי התעשייה האווירית. הם נישאו בשנת 1966 וכעבור שנה נולדה בתה הבכורה. שנים ספורות אחר כך נולדה גם הבת הצעירה. למרות שכל חייה עבדה בתחום הנהלת חשבונות, מספרת קרינה שדווקא תחום היצירה ועבודת ידיים קסם לה מאוד, "שנים עיצבתי תכשיטים, אהבתי את זה מאוד. עבדתי בחומרים כמו זהב, כסף, יהלומים. הפסקתי כשכבר לא נשאר לי למי לחלק". היא גם הייתה השיפוצניקית של הבית ושל כל המשפחה והחברים. "אני טובה בנגרות, אפילו עיצבתי ובניתי חלק מהרהיטים בבית. עשיתי את זה בשביל הנשמה ולמען ההנאה, לייצר משהו יש מאין, מעניק סיפוק רב."

החיים נראו יפים ומבטיחים עד שמסכת של אירועים קשים החלה לפקוד את המשפחה. בשנת 1985 חלתה קרינה בסרטן השד, "זה היה נוקאאוט לחיים. מכה שקשה לתאר. לקח לי זמן לעכל, להבין ולגבש את האסטרטגיה שלי להתמודד עם המחלה. אמרתי לעצמי, אנחנו כאן על הבמה כדי לשחק, ומאותו רגע השבתי מלחמה. עשיתי כל מה שצריך: טיפולים, הקרנות, כימותרפיה". בינתיים נפטרה אביה מסרטן ואמה שסבלה מבעיות בריאות קשות החליטה לסיים את חייה בגיל שבעים. לאחר שהתאוששה ממות הוריה והחלימה ממחלתה נראה היה שאפשר להרים את ראש ולהמשיך הלאה, אלא שהחיים התערבו שוב. בתה הבכורה לקתה במלנומה ונפטרה אחרי תשעה חודשים של

תומס ודינה

כשרפואה וטקסטיל נפגשים

תומס (90) ודינה (87) גסטטש נחשבים עדיין לדיירים חדשים בתהליך התאקלמות. "בלהבים, המקום שגרנו בו עשרים ושש שנים לפני שהגענו הנה, היינו הזוג המבוגר ביותר. הסביבה הצעירה שהקיפה אותנו גרמה לנו להרגיש צעירים, רק מבט בתעודת הזהות הזכיר לנו לא להתבלבל", אומרת דינה, ותומס מוסיף: "ייקח זמן עד שנרגיש שאנחנו בבית, אבל אני מאמין שזה יקרה". אחד השיקולים לעבור לבית בהוד השרון היה הרצון של בני הזוג להתקרב לבנותיהן. יש להם שתי בנות ושלושה נכדים, הקטנה ביותר כבר חיילת. תומס, הוא בעצם פרופסור תומס גסטטש, רופא מומחה בתחום ההרדמה והטיפול הנמרץ

אתה מתגעגע לעבודה?

"יש לי רגשות מעורבים. העבודה שמרה אותי במצב של ערנות תמידית. יש סיפוק גדול בהצלת חיים וכמעט כל ערב נקראתי לחזור לבית החולים מסיבות כאלה ואחרות, כך שבסוף גם הייתה שחיקה רבה ועייפות מצטברת."

איך היית מסכם את הפרק הזה בחיך?

"אני חושב שחייתי חיים מלאים ומספקים. הקמתי מחלקה חשובה בסורוקה ובמשך שנים רבות ניהלתי אותה. התפתחתי והתקדמתי מבחינה מקצועית כל הזמן. נסעתי לכנסים רבים ברחבי העולם, לימדתי סטודנטים לרפואה ב'אוניברסיטת בן-גוריון' והייתי פרופסור אורח בכמה אוניברסיטאות בחוץ לארץ, אבל מה שיקר ללבי, אחד הדברים שאני גאה בהם מאוד, הוא ההזדמנות שנפלה בחיקי להטמיע וללמד את עקרונות ההרדמה המודרנית בבתי החולים בעזה ובשטחי הגדה. הכשרתי רופאים רבים בתחום זה ובזכות המהלך הזה רמת הרפואה עלתה באופן דרמטי."

אחרי שחיים חיים כל כך אינטנסיביים ומשמעותיים, מה עושים כשפורשים לגמלאות?

"נחים בעיקר."

ומה עוד?

"אני אוהב מאוד ללמוד ולקרוא על אנתרופולוגיה של

למה דווקא הרדמה?

"זה התחום שאתגר אותי במיוחד. בזמנו לא היו רופאים רבים שפנו לתחום זה, כי אין בו פרקטיקה פרטית כמו בתחומי רפואה אחרים, יש רופאים שזה הרתיע אותם, אותי זה דווקא משך."

מה האתגר בתחום זה?

"קודם כול זו אחריות עצומה. אתה מרדים אדם, צריך לשמור עליו בחיים וצריך גם להעיר אותו. יש בתהליך הזה אינספור דקויות שיש לקחת בחשבון. נדרשת ערנות מרבית לאורך כל הפרוצדורה ואחריה. זו אחריות עצומה בכל פעם מחדש. חשוב לזכור שללא הרדמה לא הייתה מתפתחת הכירורגיה המודרנית כפי שאנחנו מכירים אותה כיום."

ומה לגבי הסטטיסטיקה?

"טובה מאוד. כולם התעוררו."

פרופסור גסטטש הוא חלוץ בתחומו. הוא הקים מחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים 'סורוקה', "נסעתי לבוסטון כדי ללמוד איך מקימים מחלקת טיפול נמרץ כמו זו שראיתי בעיני רוחי. זו הייתה מהפכה בהתמודדות בשיעורי התמותה. אנשים שהיו עם רגל אחת בעולם הבא חזרו לחיים ויצאו מבית החולים. ללא טיפול נמרץ אחוז התמותה היה גדול לאין שיעור."

תומס ודינה

היא לבשה שמלת 'דור' מקורית שעלתה אלפי דולרים, את זה היא לא שכחה לציין. "זה היה רגע ההתגלות של דינה, היא הבינה שנפלה בחיקה הזדמנות וכשחזרה לארץ הלכה לשוק בבאר שבע והחלה להצטייד ברקמות ישנות מכל המינים ומכל הסוגים. היא החלה לייצר כריות וכרטיסי ברכה ועליהם רקמה. בהמשך עבדה עם תופרת שעזרה לה בייצור. דינה הגתה את הרעיון, ציירה אותו והתופרת יישמה. לאט-לאט התפתחה הקולקציה ודינה החלה למכור לחנויות באזור המרכז, בירושלים ובאילת. בשלב מסוים חלק נכבד מהקולקציה אף נמכר ל'משכית'. היא נסעה ללונדון, אל בית השגריר ונשות דיפלומטים רכשו ממנה את הפריטים היחודיים. מאות הרקמות שיש לה מאוחסנות היום אצל בתה, אך היא לא זנחה את היצירה, "גם כשאני לא מייצרת אני אוהבת לחוש את הרקמות, ללטף אותן, לסדר לפי נושאים, לחשוב מה מתאים למה ומה כדאי לעשות עם זו או עם האחרת". דינה הייתה רוצה להביא הכול לביתה החדש ולהמשיך בעבודתה, "אולי יש כאן נשים שתרצינה להצטרף אליי ונפתח חוג", היא מעלה רעיון. "אין תחליף לסיפוק הגדול שנותנת עבודת יצירה שמאפשרת לעשות יש מאין."

ונשותיהם התלבשו בהתאם. לפני אחת הנסיעות רציתי לקנות שמלה, חיפשתי שמלה שלא תהיה יקרה מדי, אבל שתהיה מספיק מיוחדת ושווה, שתחמיא לי וארגיש בה טוב. נכנסתי לחנות של משכית ומאז השתנו חיי". "עיניי נפלו מיד על שמלה רקומה שטלטלה אותי ביופיה. בעיני רוחי ראיתי את עצמי לבושה בה מסתובבת בקונגרס בתחושת ביטחון וגאווה. כל כך רציתי את השמלה הזאת, אבל היא הייתה יקרה מדי ולא יכולתי להרשות לעצמי. המוכרת ראתה את עגמת הנפש שלי שכנראה לא הצלחתי להסתיר והציעה לי ללכת לדבר עם רות דיין שבמקרה הייתה שם במשרד. נכנסתי לחדרה של הגברת דיין וגיליתי שהשמלה אינה הדבר המיוחד היחיד במקום. פגישה של שתי דקות התארכה לשעתיים. הגברת דיין, אישה מרשימה ונהדרת, הקשיבה, התעניינה והתפתחה שיחה מרתקת. היא סיפרה לי על הרקמות שנקרמות ביישובים הבדואיים, התקשרה לבית ג'אלא, דיברה עם מי שדיברה, וביקשה למכור לי את השמלה במחיר העלות כפי שהיא רוכשת אותה. מובן שלמחרת כבר הייתי במקום. קניתי שמלה שהייתה רקומה מלפנים וכפתן שחור מבריק עם רקמת כסף. התאמתי עגילים באותו הסגנון ויצאנו, בעלי ואני והרכישות החדשות לקונגרס ביפן. קבלת הפנים נערכה באחד מהמלונות המפוארים שם. ראיתי את המבטים של כולם וידעתי שהשמלה עשתה את שלה. השיא היה בשירותים, ניגשה אליי אישה שאיני מכירה והציעה לי להתחלף בשמלות.

דתות. אפילו הרציתי כמה פעמים בנושא זה וגם כתבתי מאמרים. ב'להבים' השתתפתי באופן קבוע בחוג תנ"ך. היה לי תפקיד קבוע, הייתי זה שמביא את נקודת המבט האנתרופולוגית."

מה אתה מאחל לעצמך לעשר השנים הבאות?

"שאעמוד על שתי רגליי ושלא אצטרך טובות של רופאים" בגיל תשעים פרופסור גסטט עדיין שומר על חוש ההומור, הוא ענייני וחיוני, ואין זה עניין של מה בכך.

תומס ודינה נשואים כבר מעל לשישים שנה. דינה היא אחות במקצועה שבהמשך הדרך עשתה הסבה לרפוי בעיסוק, אבל אנחנו ביקשנו לדבר איתה על האומנות שלה שמלווה אותה כבר שנים רבות והפכה לשם דבר. רות וסטטיימר הסקסולוגית מתהדרת בז'קט רקום בעיצובה של דינה, כך גם אשת הנשיא לשעבר, אורה הרצוג, ובכלל פריטי הלבוש הייחודיים של דינה מסתובבים בכל העולם; קולקציה עשירה של שמלות, ז'קטים, תיקים וקומים, קולאז'ים לקיר, כריות – הכול פרי תכנונה ועיצובה. בביתה הקודם היה לה חדר עמוס ארונות ומדפים לכל הבדים והרקמות שרכשה, "זאת התרפיה שלי בחיים, זכיתי לעבוד בתחביב שלי, לעסוק בתחום שהוא האהבה הגדולה שלי". כמו הרבה דברים טובים בחיים, גם הרומן הזה של דינה החל לגמרי במקרה, "נהגתי להצטרף לתומס בנסיעותיו לקונגרסים בחוץ לארץ. היו שם פרופסורים ברמה בין-לאומית שהתפרנסו מקליניקות פרטיות משגשגות

רינה רוזנבאום

מרגישה בבית

רינה רוזנבאום הצטרפה לבית בתל אביב בשנת 2015 והיא בכלל מחיפה, "הייתי רשומה במקום אחר, אבל מיד כשנכנסתי אל הבית הרגשתי שכאן אני רוצה להיות, ולא טעיתי. אני אוהבת את המקום מאוד. הוא מואר, פתוח, מפנק, ויש כאן אנשים מצוינים. זה בדיוק מה שהייתי צריכה". סדר היום שלה מתחיל בשש וחצי בבדיחה בהליכה במים במשך שעה ובהמשך היום תתפנה לפעילויות השונות שהבית מציע. היא אוהבת מאוד לשמוע הרצאות וגם להאזין לקונצרטים

פיקוד צפון, עם יעקב (ינקל'ה) בודו. לאחר השחרור שיחקה בתאטרון 'זירה' ומשם המשיכה לבית הספר הדרמטי של תאטרון 'הבימה' שאותו סיימה בהצלחה. עד היום היא שומרת בלבה מקום של כבוד למוריה שם: לוביץ, ברטנוב ופרדלנד. היא שיחקה בתאטרון 'האוהל' בהצגה 'שנות בגרות' ובמועדון התאטרון בחיפה הופיעה בהצגה 'היו היו זמנים' עם רבקה מיכאלי

וב'הכל אודות חוה' עם עליזה עזיקרי. לתאטרון חיפה הגיעה בשנת 1965. היא שיחקה את דמות האומנת ב'רומיאו ויוליה', הופיעה עם משה איבגי ב'דוד וניה', ובמחזה 'הנבחרים' הייתה 'אשתו' של אורי זוהר, ובל נשכח את תפקידה ב'גן הדובדבנים' של צ'כוב, 'זכיתי גם להצגת יחיד, 'הערב לולה בלאו', איתה הופעתי במועדון התאטרון בחיפה. זהו חלומה של כל שחקנית, אבל גם הפחד הגדול של כל מי שעומד על הבמה.

רינה נולדה בישראל. משפחתה עלתה ארצה בשנת 1924 והייתה בין מקימי כפר חסידים השייך לזרם הציונות הדתית. היא אם לשלושה, בועז בנה הבכור וזוג התאומות צביה וענת, וסבתא לחמישה נכדים: יעל, גל, איתמר, יותם ומיקה. אין זה מפתיע שדמותה מוכרת לחלק מכם, שכן למעלה משלושה עשורים הייתה רינה שחקנית תאטרון. היא הופיעה ב'מעגל הגיר הקווקז', 'כובע הקש האיטלקי', 'הדה גבלר', 'לילה בקניון', 'ההולכים בחושך', 'גטו' ותפקידים נוספים, רבים וטובים שגילמה בתאטרון חיפה שהיה תאטרון הבית שלה במשך שלושים ושתיים שנים.

איך התחיל הכול?

"מאז שאני זוכרת את עצמי השתתפתי בחוגי דרמה למיניהם. היה זה תהליך טבעי עבורי ללכת לכיוון הזה". את דרכה האמנותית החלה בלהקה הצבאית של

האדם הנכון במקום הנכון

תענוג לראות את הסקרנות הטבעית שלך. למה בעצם לא הלכת ללמוד?

"לו הייתי מקבל שקל בכל פעם שנשאלתי שאלה זו הייתי יכול לקנות דירה. יש משפט שאומר 'האדם מתכנן ואלוהים צוחק', זו התשובה. החיים לקחו אותי בכל פעם למקום אחר ויצא שתכניות לחוד ומציאות לחוד. אבל אם רבי עקיבא הלך ללמוד בגיל ארבעים, מי אמר שמאוחר מדי?"

מה היית רוצה ללמוד?

"פתולוגיה. מסקרן אותי מאוד התחום הזה של רפואה משפטית. אני קורא על זה לא מעט."

מה אתה מאחל לעצמך?

"ברשותך, אענה בציטוט הלקוח משיר של נעמי שמר שכתבה את המשפט הנפלא: 'כל שנבקש לו יהי'."

גילי זילברברג, בן ארבעים ושלוש, נשוי ואב לשניים, עובד במחלקת המשק בבית בהוד השרון מזה ארבע שנים. השיחה עמו קולחת ונעימה ולא נדרש זמן רב לגלות שהוא איש רגיש ואוהב אדם, "מצאתי את המקום שלי", הוא אומר, "אני מרגיש כאן בבית ומוכן להישאר עד הפנסיה".

מה אתה אוהב בעבודתך?

"את הכול, אבל מעבר לעבודה עצמה, אני אוהב מאוד את האנשים. תמיד הייתה לי 'חולשה' לגיל השלישי, זה נכנס לי ללב, זה כנראה הייעוד שלי. אני חושב שאני בר מזל שאני יכול לעבוד בתחום שאני כל כך אוהב, כמו שאומרים, האדם הנכון הגיע למקום הנכון."

את העובדה שמבחינתו לא מדובר בעוד מקום עבודה הוא מסביר, "מקום עבודה זה מקום שמחתימים בו כרטיס בכניסה וביציאה ובאים לעשות את מה שהוגדר. לעומת זאת, מבחינתי בעבודה כאן אין שעות ואין הגדרות, אני אעשה מה שצריך ומתי שצריך. אני מוכן לעשות הכול עבור כל אחד ואחד כאן. זו תחושת שליחות, כמו זו שאני מרגיש כלפי המשפחה שלי". תחושת השליחות הזו של גילי לא נעלמה מעיני ההנהלה, ולא בכדי היא בחרה בו לעובד מצטיין לשנת 2014.

בוא נדבר קצת על המשפחה שלך. איזה אבא אתה?

"מעורב ומתעניין. גם משחרר וגם שם גבולות. כשהסוס רוצה לדהור, משחררים. כשהוא משתולל, מושכים במושכות. זה קצת דומה. אני מאמין שהורות היא דבר נרכש. בילד החמישי אוכל אולי לומר על עצמי שאני הורה מספיק מנוסה ושאני יכול להיות הורה טוב. זו תורה שלמה ולא פשוטה. מה שטוב ונכון לילד אחד, לא מתאים לאחר. אני רואה בהורות אתגר גדול מאוד."

יש לך תחביבים?

"אין לי הרבה זמן פנוי, אבל במעט שיש לי אני אוהב מאוד ספורט. בעיקר כדורגל, כדורסל, שחייה ורכיבה על אופניים. משתדל לעשות קצת מכל דבר וצופה בתכניות ספורט בטלוויזיה. גם תרבות ואמנות אני אוהב. מרבה לקרוא בעיתון על תחום זה ונהנה ללכת מדי פעם לתערוכת ציור או פיסול או להצגה טובה. אוהב מאוד שירה, לקרוא או להאזין לשירים, בעיקר שירי ארץ-ישראל היפה. אחד התחומים המעניינים אותי ביותר הוא היסטוריה. אני מקשיב ברדיו להרצאות בנושאים שונים ונהנה לשוחח עם דיירים בבית על הרצאות ששמעו ואהבו."

משפחתי. היא השתתפה בסרטי קולנוע ישראליים, 'המציל' ו'הפנימייה' וגם לאחר שפרשה לגמלאות לא נפרדה לגמרי מהבמה. בשנת 1999 הצטרפה ללהקת המחול של ענבל פינטו ואבשלום פולק והופיעה במשך חמש-עשרה שנים נוספות בהצגת המחול 'אויסטר'.

קשה לרדת מהבמה?

"זה עניין של החלטה. בסופו של דבר הרגשתי שמיציתי והחלטתי לפרוש בשיא."

מה מעסיק אותך היום?

"בעיקר הנכדים. הקטנה שבהם היא בת שנה וחצי. אני בקשר מצוין עם כולם ונהנית מכל רגע במחיצתם."

כל האחריות על הכתפיים שלך. זהו אתגר גדול."

איזה חלק בעבודה על מחזה חדש אהבת ביותר?

"את תקופת החזרות. אהבתי את תהליך בניית התפקיד, הכניסה לדמות והפיכתה לחלק ממני לתקופה. אחד הדברים היפים במקצוע הזה הוא ההתחדשות הבלתי פוסקת. תראי לי עוד מקצוע שבו אדם נכנס ויוצא מדמויות בתדירות שכזאת...אין. גם כששיחקתי את אותה דמות ערב אחר ערב ואמרתי את אותו טקסט שוב ושוב, עדיין, בכל פעם זה היה שונה. אין הצגה שדומה לקודמתה."

רינה לא שיחקה רק בתאטרון. היא הופיעה בסדרות הטלוויזיה 'המחסן של כאילו', שם הייתה דודה ריבה, וב'שלוש', ארבע, חמש וחצי' המיתולוגית וגם ב'מצב

גולדה אישה זהב

לא צריך יותר מחמש דקות של שיחה עם גולדה גורביץ כדי להיכבש בקסמה. החום והלבביות הנושבים ממנה והכנות הקורנת שלה גורמים לך להרגיש כאילו אתה מכיר אותה כבר שנים. גולדה גורביץ היא מנהלת שידותי הבריאות בבית בראשון לציון כבר שלוש וחצי שנים. היא מלאה אנרגייה חיובית וכוונות טובות. האהבה שלה למקום, לצוות ולדיירים באה לידי ביטוי בכל מילה שלה ובכל סיפור. מבחינתה זהו ביתה עד הפרישה לגמלאות

גורביץ נולדה בברזיל. בגיל עשרים השאירה את כל משפחתה מאחור ועלתה עם בעלה לישראל מתוך מניעים ציוניים. הם היו לבד, זוג צעיר שהתחיל את חייו במדינה זרה. בעלה החל לעבוד והיא נרשמה ללימודי ארץ ישראל וסוציולוגיה באוניברסיטת בר-אילן. לאחר שהשלימה את לימודיה לתואר וקיבלה את התעודה הרגישה שהיא צריכה לעשות חישוב מסלול מחדש לגבי המשך הדרך. מודעה בעיתון על אודות קורס מיילדות צדה את עיניה, "החלטתי שזה מה שאני רוצה לעשות, ובתמיכתו המלאה של בעלי שמאמין שאין דבר עומד בפני הרצון, הלכתי ללמוד בבית ספר לאחיות באוניברסיטה העברית בירושלים. זה היה נגד כל הסיכויים; נוכחות בלימודים, עבודות, מבחנים, סמינריונים, כל זה עם שלושה ילדים בבית ובלי משפחה מורחבת קרובה שתהיה גלגל הצלה". אבל קושי אינו זה שיעמוד בינה ובין חלומותיה. לא רק שסיימה את הלימודים, אלא גם שבמהלכם ילדה את בנה הרביעי. בהמשך החלה לעבוד בבית חולים קפלן ושנתיים אחר כך הציעו לה להיות אחות אחראית במחלקה הסיעודית בבית החולים נוה עמית שברחובות. היא עשתה את המעבר החד מחדר הלידה אל הגיל השלישי, "מהר מאוד הבנתי שאני מאוהבת בתחום הזה. קשה להסביר, אבל אני פשוט מחוברת אליהם בכל נשמת. לא מחפשת רציונל, לא

צריכה הסבר. זה רגש חזק וברור שאמר לי שזה המקום שלי בחיים, זאת השליחות שלי". את השליחות הזאת היא עושה יום-יום באהבה גדולה, בשמחה ומתוך כוונה. "אי אפשר לזייף. מיד רואים מי צריך לעבוד כאן ומי לא", היא אומרת. היא לא ויתרה, עשתה שינויים בהרכב הצוות עד שהגיעה לתמהיל האנושי שרצתה: צוות מסור, נאמן, כזה שעובד עם נשמה וכזה שאפשר לסמוך עליו. היא מנהלת חמישים עובדים שמטפלים במאתיים וחמישים דיירים, את כולם אגב היא מכירה באופן אישי וזוכרת את שמותיהם. כל זה דורש הרבה עבודה מסביב לשעון, אבל אין זה מרתיע או מפחיד אותה. מבט מלא תודה מדייר, חיוך של דיירת או מילה טובה מפיו של חולה סיעודי מטעינים אותה בכוחות ובאנרגיות המנצחות כל עייפות או קושי. היא מסורה מאוד לצוות, לדיירים ולמקום, לכולם יש את מספר הטלפון הנייד שלה וכולם יודעים שלמעט בשבת הם יכולים להתקשר בכל יום ובכל שעה. כשאני מדברת איתה על הנתינה הגדולה שלה ועל המסירות לעבודה ולאנשים היא מיד מפסיקה ואומרת: "מה פתאום? הם אלה שנותנים לי כוח, בזכותם אני מרגישה סיפוק וחשה משמעות". אבל לא רק בזכותם. גולדה היא אמה לשישה ילדים וסבתא גאה לשישה נכדים. החבורה הזאת, שעליה מנצח בעלה איתו חיה באושר כבר שלושים וחמש

מה את אוהבת לעשות בזמנך הפנוי?

"חזרתי לרקוד ריקודי עם ואני אוהבת מאד להשתתף בשיעורי זומבה. הקצב משגע אותי. בכל זאת ברזיל זורמת לי בדם. אני אוהבת גם להתפנק בעיסוי טוב או בטיפול פנים מרגיע. אני גם מרבה לטייל, חובבת נסיעות מושבעות, במיוחד למקומות אקזוטיים. אני עובדת קשה, אבל גם יודעת ליהנות."

יש חלום שלא הגשמת?

"האמת שלא, אני מרגישה שבעה. עשיתי כל מה שרציתי, ניסיתי מה שעניין אותי. אני מסופקת ורגועה. לא רודפת היום אחרי אף חלום."

לסיום, איזה טיפ לחיים תתני לנו?

"תמיד אמרתי לילדיי שילכו בדרך שלהם, עם האמת שלהם. שלא יתייחסו למה שאומרים בחוץ. אם הם מאמינים, זה מה שהם צריכים לעשות, זה נקרא לחיות באותנטיות. כך אני חיה, כך אני מנהלת, ומהמקום הזה אני מטפלת."

שנים, עומדת מעל לכול ומספקת לה את מקור הכוח האמתי גם בעתות מבחן, כמו אותו רגע שבו סיפר לה אחד מבניה שבמקום חברה יש לו חבר, "זאת הייתה הפתעה גמורה ואולי גם קצת כעסתי על עצמי שלא זיהיתי, שלא הבחנתי בכך". אבל גדלות הנפש של גולדה מתבטאת בכך שהיא מקבלת את כולם כפי שהם, "לקח לי זמן להבין את זה, אבל כשאני רואה את ההקלה של הילד בכך שהוציא את זה החוצה, 'יצא מן הארון' כמו שאומרים, והוא יכול להיות מי שהוא באמת, ובעיקר כשאני רואה אותו מאושר, אז גם אני מאושרת. מה שטוב לו – טוב לי. תמיד האמנתי שבני אדם צריכים לקבל זה את זה כמו שהם, וצריך לאפשר להם להיות מי שהם."

מה מרגש אותך?

"אני יכולה לבכות מפרק של סדרת טלנובלה, משיר ברדיו או מהבן של אחת הדיירות שלנו שמגיע כל שבת ובידו זר פרחים לאמא. אבל אני חושבת שלידת נכדי נמצאת במקום הראשון בסולם הריגושים."

מנגן ושר

יורם יצקאן אחראי לספק את התרופות בבית בתל אביב והוא עושה זאת מעל לחמש שנים, "בתפקיד הזה יש אחריות רבה. מרבית הדיירים נוטלים תרופות והתפקיד שלי לדאוג שהם יקבלו אותן באופן שוטף ועקבי. לעתים יש קושי כלשהו; מחסור בתרופה מסוימת או שהמרשם כבר אינו בתוקף, אבל כשהקורה אני עושה הכול כדי שהדייר שלנו יקבל את התרופה שלו, אין דבר כזה שדייר יישאר ללא תרופה, גם אם אצטרך לעשות שמיניות באוויר"

נראה שאתה מחובר מאד לגיל השלישי, אתה נהנה לעבוד עם אוכלוסייה מבוגרת?

"נכון, כבר מההתחלה השתלבתי מצוין וגיליתי שאני מסופק מאד בעבודה הזאת, אני חש תחושת שליחות ומרגיש בר מזל."

יורם לא אמון רק על התרופות. לאחר שעות העבודה הוא מופיע לפני הדיירים בערבי שירה, בקבלות שבת ובאירועים מיוחדים. הרומן שלו עם הבמה החל לפני שנים רבות. כשהיה נער הופיע בתור גיטריסט מלווה בחתונות ובאירועים פרטיים בכל הארץ. בשנים האחרונות החל גם לשיר והוא נהנה מאד לשיר לדיירים, "ההופעות במחלקות הסיעודיות הכי מרגשות. מדובר אמנם באנשים שמרביתם לא יכולים לקום מהמיטה ולעשות שמח, גם לא לשיר איתי. עם זאת, אני רואה את התנועות הקטנות בשפתיים שלהם שמלוות אותי, את הברק בעיניים ולפעמים גם חיוך בזווית הפה, ואז אני מרגיש אדם עשיר, אני יודע כמה טוב זה עושה להם. אני מופיע גם במחלקות ההחלמה, שם יש יותר דיירים שמצטרפים לשירה, וכמובן גם לפני דיירי הבית, שזו הנאה צרופה". יורם מכיר את כל הדיירים, זוכר את שמותיהם ונוהג לשוחח איתם. הוא מתעניין בשלומם ובודק אם הם זקוקים למשהו, "אני רואה כמה הם מכירים טובה על ההתעניינות והאכפתיות".

איך הגעת למוזיקה?

"המוזיקה זורמת בעורקיי כבר מגיל צעיר. בגיל ארבע-עשרה רציתי ללמוד מוזיקה, ללמוד לנגן, אבל הוריי לא יכלו להרשות זאת לעצמם מבחינה כלכלית, לכן נאלצתי לעבוד כדי לממן את לימודי המוזיקה. נרשמתי לבית ספר

למוזיקה בירושלים וגם למדתי אצל מורים פרטיים. בצבא שירתי בחיל חימוש ולמזלי גילו שם את כשרוני, והתחלתי להופיע בכל מיני אירועים של החיל בתור גיטריסט. אחרי השחרור רציתי להתמקד במוזיקה אבל החיים לקחו אותי למקומות אחרים, הייתי צריך להתפרנס ממקור אחר."

ואיך הגעת לשירה?

"לפני שבע שנים, חברים טובים שלי שידעו שאני מנגן וגם מכירים את היכולות שלי, לחצו עליי שאנסה את כוחי גם בשירה. התאהבתי בזה מייד, הרגשתי שזה הדבר האמיתי. השירה כנראה בגנים שלי, אבא שלי היה חזן מפורסם וגם בגיל תשעים ושתיים לא מוותר על יכולות השירה שלו."

איזה סוגי מוזיקה אתה אוהב?

"מוזיקה לטינית, היא נכנסת לנשמה ומרגיעה אותי. גם מוזיקה ים-תיכונית עושה לי טוב. אשתי ואני רוקדים פעמיים בשבוע ריקודים סלוניים."

יש לך תחביבים נוספים?

"אני מאוד אוהב לעשות ספורט. אני חושב שבגילי (68) ספורט זה לא זכות, זה חובה".
יורם נשוי בשנית, אבא לארבעה ילדים ויש לו שבעה נכדים.

איזה סבא אתה?

"משתדל להיות סבא טוב. אין לי הרבה זמן פנוי ואני לא עושה בייביסיטר, אבל אני עוזר כשצריך בהסעות של הנכדים ובאיסופים ממקומות שונים ומאד נהנה לבלות במיצתם."

מה חשוב לך בחיים?

"בריאות. בריאות. בריאות. מאז שאני כאן, אני מבין טוב יותר את המשמעות של בריאות. חשוב לי גם לא להיות תלוי באחרים, לשמור על עצמאות. זה התחדד אצלי במהלך השנים שאני עובד כאן."

מה החלום שלך לשנים הקרובות?

"אני רוצה לדעת שהילדים שלי מסודרים ולהתפתח בתחום המוזיקה. אני לא צריך הרבה כדי להיות מאושר. אם שני אלה יתממשו, בהחלט אוכל לומר שהגשמתי את כל חלומותיי."

עמוד נוח!

אשר לוי חגג לא מכבר את יום הולדתו התשעים. לזכותו נזקפת קריירה מרשימה בתחום העשייה הציבורית המתפרשת על כמה עשורים. אי אפשר לכתוב על לוי בלי להתייחס לאבני הדרך בקריירה הצבאית המפוארת שלו. במשך עשרים ושמונה שנים שירת אשר לוי בצה"ל - הוא היה לוחם וקצין שפיקד על מאות ואלפי חיילים והיה שותף לאירועים ולמבצעים ביטחוניים הרי גורל. בגיל ארבעים וארבע פרש מהצבא בדרגת תת-אלוף, "היו אלה השנים היפות בחיי", הוא אומר, "עשיתי את מה שאני אוהב יותר מכול, הרגשתי שאני משרת את המדינה ועבדתי עם אנשים"

למרות כישלון ההתקפה החטיבתית, צוינו לשבח שתי הפלוגות מגדוד 32 על רוח הלחימה, דבקות במשימה ואחוות הלוחמים. סיפורי הצבא שזורים כחוט השני בסיפור חייו של לוי ונראה ששנותיו כמפקד עיצבו במידה רבה את פועלו גם לאחר השחרור. בגאווה הוא מספר על נכדו הצעיר, קצין בצה"ל שהוא מלווה באופן צמוד, וניכר שגם היום קשור לוי בנימי נפשו להווייה הצבאית, מוקיר אותה ומפרגן לה בגדול, "יש לנו צבא מעולה. טוב בהרבה מזה שהיה בתחילת דרכי. אנחנו למדנו תוך כדי תנועה, היום החיילים מתגייסים למערכת משומנת היטב. הצבא של היום אינו הצבא של פעם, כניסתה של הטכנולוגיה המתקדמת לצה"ל מחייבת את המפקדים ואת החיילים של היום להיות מאומנים, מתוחכמים

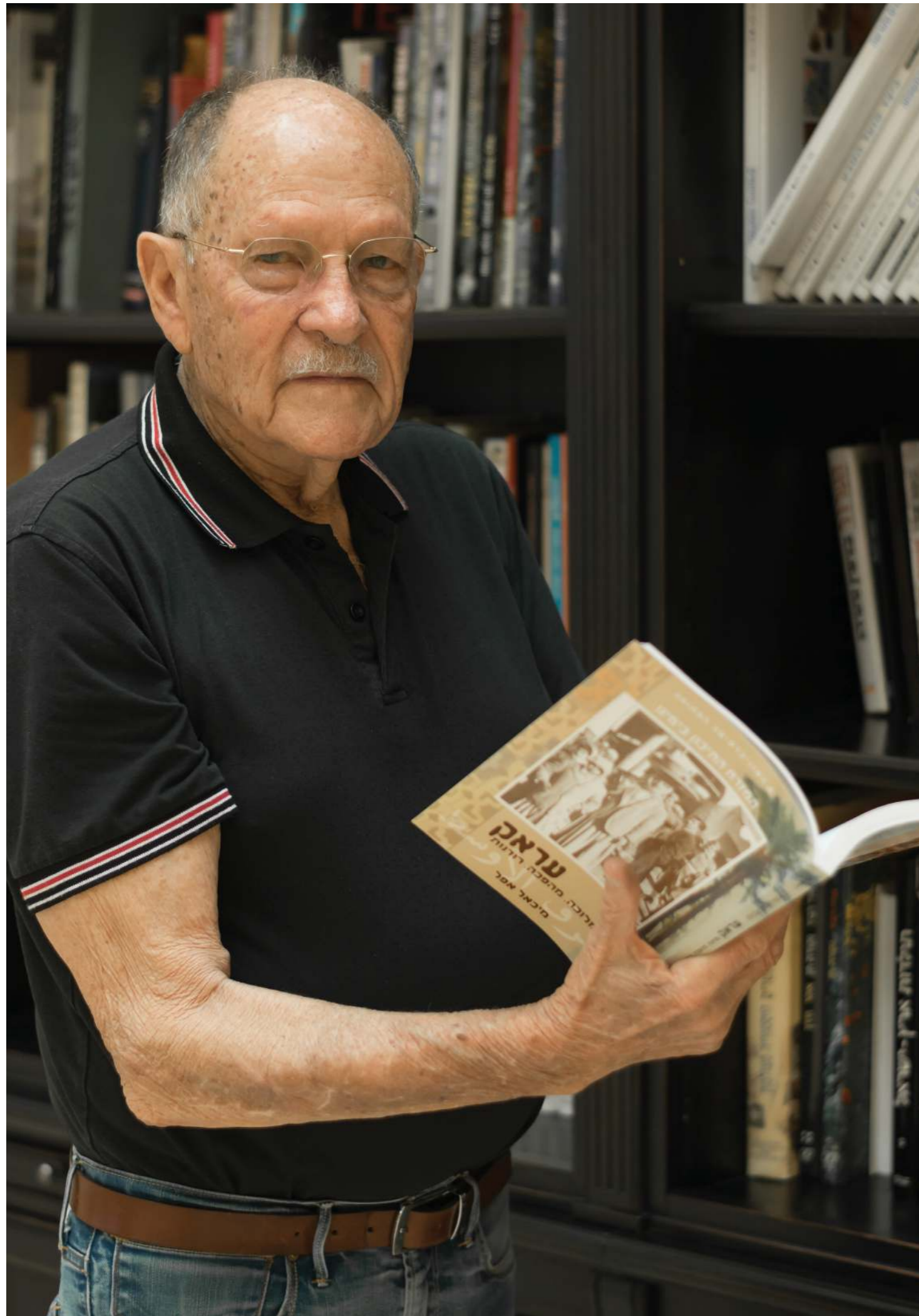
אשר לוי נולד בשנת 1926 בפתח תקווה. הוא נשוי באושר לאלה כבר למעלה משישים שנה, אב לשניים, סב לארבעה וחובק, תאמינו או לא, שבעה נינים. בשנת 1944 הצטרף להכשרה מגויסת בפלמ"ח. הוא נשלח לקורס מ"מ ובסיומו גויס ל"ההגנה" כמפקד פלוגת החי"ש של אזור השרון. תקופה זו התאפיינה באימונים ובהדרכה בסיוע להורדת מעפילים ובפעילות נגד השלטון הבריטי. עם הקמת גדוד 32 בחטיבת אלכסנדרוני, גויס לוי כמפקד פלוגת החי"ש והשתתף בקרבות רבים, ביניהם: תקיפת כפר קרע, קרבות ההגנה על רמת הכובש, כיבוש ביאר עדס, כיבוש כפר סבא הערבית וכיבוש תל ליטוינסקי, לימים תל השומר, וכיבוש הכפרים אל-ח'ירייה וסלמה במסגרת 'מבצע חמק'.

ב-1948 סופח עם גדוד 32 לחטיבה 7 ובמסגרת 'מבצע בן נון' א' השתתף בהתקפה על לטרון לשם פריצת הדרך לירושלים. קרב זה ידע אבדות רבות, ארבעים ושמונה לוחמים מהפלוגה נהרגו ורבים נפצעו, ביניהם לוי עצמו ואריק שרון שהיה מפקד מחלקה.

ויעילים יותר".

בשנת 1954 התמנה לוי למפקד גדוד 51 בחטיבת גבעתי בפיקוד חיים בר-לב. בתקופה זו עסק הגדוד בפעילות ביטחון שוטף בעיקר בגבול רצועת עזה ובירושלים. ביוני

חברת 'אסם', מנכ"ל חברת 'USOP' ומנכ"ל חברת 'NSI' מקבוצת אייזנברג בארצות הברית. לוי שימש דירקטור בחברות ציבוריות כמו 'החברה לישראל', 'גרניט הכרמל' ועוד, וכיהן בתפקיד של יושב ראש בחברות תעשייתיות בקיבוצים ביניהם סאסא, רשפים וקבוצת כנרת. הוא היה נציג הציבור ברשות הממשלתית למים ולביוב וחבר בהנהלת עמותת השריון מיום היווסדה.

איך יוצאים לפנסיה אחרי שנים של עשייה אינטנסיבית שכזו?

"לא פשוט. עדיין בוער בי הצורך לעשייה משמעותית, אבל לאט-לאט מתרגלים ומוצאים הנהגה בשקט. אני עוזר קצת לבתי בניהול העסק העצמאי שלה, מעורב בחיי הנכדים, עוזר לטפל בנינים וקורא הרבה."

איזה סוג ספרים אתה אוהב?

"מאוד נהנה לקרוא ספרי היסטוריה, ספרי מתח, מעט הגות וספרים בנושאי צבא וביטחון."

יש איזה חלום שלא הגשמת והיית רוצה לממש?

"האמת שלא. מה שהייתי רוצה הוא להמשיך בעשייה ולמרות היכולת לתרום ולעשות אני מבין שזו מחזוריות טבעית, צריך לתת לצעירים את ההזדמנות שלהם. אני את שלי עשיתי, ובמבחן התוצאה, נראה אפילו שעשיתי לא רע."

מה אתה מאחל לעצמך? למות בריא.

אומר שברגע האמת יסמכו על הפקודה שאתה נותן ויבצעו אותה בלי לחשוב ובלי לשאול שאלות. אין מקום כמו הצבא כדי להתרשם מכוחה של מנהיגות טובה, וכמובן שחשוב להיות אדם ישר והגון."

אתה מתגעגע לימי הקבע?

"לעתים, אבל בעיקרון אני אדם רציונלי מאוד. פרק שהסתיים - הסתיים. אני אדם שמסתכל קדימה, לדבר הבא."

ומה היה הדבר הבא?

"מיד עם היציאה לאזרחות מוניתית לתפקיד מנכ"ל 'פזגז'. צחוק הגורל היה שבאותו זמן התגלה סכסוך עבודה עצום בחברה ונאלצתי להשתמש בכל הניסיון שלי בתור מפקד ובתור מנהיג כדי לפתור את הבעיה." במהלך השנים הבאות הוא לא הפסיק לעבוד וניהל חברות תעשייתיות בישראל ומחוצה לה. הוא היה יושב הראש של מועצת המנהלים של 'אתא', מנכ"ל

בתפקיד זה שירת עד 1967. ביום הראשון למלחמת ששת הימים חזר לישראל ונשלח לפיקוד דרום, שם החליף את קצין האג"ם הפיקודי שנפצע. עם שוך הקרבות התמנה לראש מטה פיקוד דרום ושימש בתפקיד עד תחילת 1970- תקופת ההתארגנות בסיני ומלחמת ההתשה.

בינואר 1970 פרש משירות קבע אך המשיך לשרת במילואים, תחילה כמפקד העורף של פיקוד דרום ומאוחר יותר כסגן מפקד אוגדת שריון במילואים. במלחמת יום כיפור, שבוע לאחר פרוץ המלחמה, התמנה לראש מטה הפיקוד. בתפקיד זה שירת עד לסיום המלחמה ושחרורו משירות המילואים.

הרבה אדרנלין זרם בעורקך בשנים אלו...

"העבודה הצבאית מרתקת. האתגרים עצומים והסיפוק-קשה לתאר במילים. להבדיל מהאזרחות, בצבא יש שפה מוסכמת, מבינים זה את זה כמעט ללא צורך במילים, יש עוצמה גדולה בקשרים שנוצרים שם."

מה נדרש כדי להיות מפקד טוב?

"לפני הכול להיות מנהיג. זה אומר לגרום לאנשים לבצע מרצון ומהבנה את מה שאתה פוקד עליהם לעשות. זה

1955, התקופה שבה הטילה מצרים מצור ימי על גבולה הדרומי של ישראל, נבחר לעמוד בראש חוליה של שישה סיירים במשימת סיור בעומק סיני במבצע שכונה 'מבצע ירקון'. מטרת המשימה הייתה לבחון את עבירות הציר הנמשך לאורך החוף המערבי של מפרץ אילת לצורך הגעה אל מצרי טיראן ופתיחתם לשיט ישראלי. החוליה נחתה בחוף דהב בסיני מהים, סיירה במשך שלושה לילות בתנאים קשים, סימנה את הנתיב שבו נעה מאוחר יותר חטיבה 9 ב'מבצע קדש', וחולצה במבצע נועז על ידי שישה מטוסי פייפר. על השתתפותו במשימה זו הוענק ללוי וליתר הלוחמים צל"ש הרמטכ"ל שהומר מאוחר יותר לעיטור המופת. במבצע קדש סופח לוי לחטיבה 9 והתמנה למפקד המשמר הקדמי שהוביל את החטיבה לשארם אישייח' בציר שאותו מבצע ירקון.

ב-1957 עשה הסבה לשריון והיה למג"ד הראשון מחיל רגלים שפיקד על גדוד טנקים. מאוחר יותר התמנה לסגן מפקד חטיבה 7 בפיקודו של ישראל טל. ב-1960 נשלח לוי לקורס פיקוד ומטה של הצבא הבריטי וסיים אותו בהצטיינות, אחר כך התמנה למפקד חטיבה 10 ובהמשך מונה לתפקיד סגן נספח ההגנה ונספח צבאי בבריטניה,

מדור חג

האביב כבר כאן, הפריחה בשיאה
וחג הפסח בא עלינו לטובה.

לכבוד כל זה ליקטנו עבורכם
כמה טיפים, רעיונות והמלצות
לבילוי בחיק המשפחה או עם חברים.

במדור תמצאו: רעיונות למתנות חג,
מתכונים לארוחת חג בסגנון קצת אחר,
טיפים לסידור שולחן החג, והמלצות לבילוי:
ספר משובח, הצגה טובה ומסלול טיול
המתאים לאביב.

שיהיה לנו חג שמח ואביב פורח.

והפעם בלי הגפילטע...

הסטודיו של מרב נמצא בביתה שבבת"ים, הוא קרוב לטיילת ופונה לים הפתוח. הבריזה והשקט מאפשרים לה סביבה אידיאלית ליצור, לעבוד עם חומרי גלם מיוחדים, לעשות ניסויים או לבנות ולהרכיב מנות חדשות. מרב חזו בן זוגה, מוזיקאי ויד ימינה במטבח, הם המארחים, ולצד סעודות פרטיות מתקיימות גם ארוחות popup במסגרת 'תאכל עם'. הארוחות הללו הן במתכונת פתוחה, כל אחד מוזמן להירשם ולתפוס מקום לצד השולחן שמתמלא באנשים שונים, הבאים לחלוק חוויה משותפת של סעודה.

לפרטים והזמנות:

דוא"ל: meravdavidson@gmail.com
 פייסבוק: facebook.com/chefmeravdavidson

בחרנו הפעם לקחת את תפריט החג לכיוון קצת שונה, קצת אחר. לשם כך גייסנו את מרב דוידסון, שפית בעלת סטודיו לבישול וחברה במיזם הקרוי 'EatWith', ובעברית 'תאכל עם'. מדובר בקונספט אירוח חדשני שבו מארחים וחובבי אוכל נפגשים להרפתקה חדשה בכל ארוחה. 'EatWith' הוא מיזם חובק עולם המציע חוויה תיירותית וקולינרית שונה ורעננה. אם נסעתם לחו"ל ואתם רוצים לנסות משהו שונה, אתם נרשמים באתר ויכולים לאכול בביתו של בשלן מקומי. כך זוכים לטעום מאוכל משובח ושונה. המיזם פועל גם בדרך דריסטריט, אם אתם מבשלים, אתם יכולים להירשם, להציע את עצמכם ולארח תיירים שמגיעים ארצה. אבל בראש ובראשונה, קהל היעד המרכזי של 'תאכל עם' הוא הקהל המקומי, ישראלים חובבי אוכל ואנשים המחפשים דרך בילוי שונה ואוכל טוב.

תרד טורקי בתנור - תוספת נהדרת לשולחן

מתכון לארבע מנות

מרכיבים:

- 1. 400 גרם תרד טורקי שטוף
- 1 כף שמן זית
- מלח ים לפי הטעם

אופן ההכנה:

- 1. מחממים תנור לטמפרטורה מקסימלית.
- 2. מניחים נייר אלומיניום על תבנית אפייה, פורשים את התרד על הנייר ומתבלים בשמן זית ובמלח.
- 3. עוטפים את התרד בנייר האלומיניום לחלוטין.
- 4. אופים שבע דקות, ומוכן!

סלט סרדינים בכבישה ביתית

מתכון לארבע מנות

אופן ההכנה:

סרדינים כבושים:

1. שופכים לתוך מגש מלח גס וסוכר ומערבבים קלות. יוצרים שכבה אחידה בגובהה ומניחים עליה למשך חצי שעה את הסרדינים כשהבטן כלפי מטה. הופכים צד ומחכים חצי שעה נוספת.
2. שופכים לתוך צנצנת או קופסה את שני סוגי השמנים והתבלינים שבחרתם.
3. מוציאים את הסרדינים מתערובת המלח והסוכר, מנקים מהם את שאריות המלח בעזרת ידיים רטובות ומניחים אותם בתוך הצנצנת. משאירים את הסרדינים בצנצנת למשך כמה ימים במקרר.

ירקות:

1. מחממים תנור לחום של 230 מעלות וצולים את הסלק בקליפתו על נייר אפייה במשך שעתיים, עד שמתרכך ומתכווץ. מוציאים מהתנור, מקלפים וחותכים אותו בצורת סירות.
2. מבשלים במים את תפוח האדמה בקליפתו עד שמתרכך (מזלג עובר דרכו בקלות), מוציאים מהמים, מצננים, קולפים וחותכים לחתיכות גסות.
3. פורסים את הבצל לפרוסות דקות.
4. בקערה גדולה מניחים חתיכות תפוח אדמה, בצל סגול ועלי רוקט ומתבלים בשמן זית, בלימון, במלח ובפלפל שחור לפי הטעם. את חתיכות הסלק מתבלים בנפרד, כדי שלא יצבעו את כל הסלט.

הגשה:

מניחים את כל הירקות המתובלים בצלחת הגשה. שולפים סרדינים מהצנצנת ומניחים בין הירקות.

רעיונות לגיוון:

- * אפשר לפרוס פרוסות של פלפל חריף ולהניח מעל.
- * אפשר להוסיף לסלט ביצה עלומה או ביצה קשה.

לסרדינים הכבושים:

- 8 סרדינים טריים – יש להסיר את הראש ואת האדרה (מי שלא בקיא יכול לבקש בחנות הדגים שיעשו זאת).
- 1/2 חבילה מלח גס
- 1/2 כוס סוכר
- 1/2 כוס שמן זית
- 1 כוס שמן קנולה
- תבלינים שונים לפי הטעם: תימין, פלפל חריף טרי, זרעי כוסברה, עלי דפנה, פלפל אנגלי.

לסלט:

- 2 צרוורות עלי רוקט
- 1 סלק
- 1 תפוח אדמה גדול
- 1/2 בצל סגול
- 1 פלפל חריף
- שמן זית, לימון, מלח
- ופלפל שחור – לפי הטעם.

נתח קצבים בקרם תירס ותירס 'על האש'

מתכון לארבע מנות

מרכיבים:

800 גרם נתח קצבים – בקשו מהקצב חתיכה יפה ומיושנת מספיק

קרם תירס:

4 קלחי תירס בגודל בינוני מעט תבלין שאטה גרוס, מלח, פלפל וסוכר

אופן ההכנה:

1. מחלקים את הנתח לארבע מנות ומשאירים אותן מחוץ למקרר למשך חצי שעה לפחות, עד שיקבלו את טמפרטורת החדר, כדי שבזמן הצלייה לא יהיו הפרשי טמפרטורה קיצוניים.
 2. מנתקים בעזרת סכין את גרעיני התירס של שני קלחים. את השניים הנוספים חותכים באמצע לקבלת ארבעה חצאי קלחים. מעבירים לסיר ובו מים את חצאי הקלחים ואת הגרעינים שהוצאו, ומבשלים כ-10 דקות עד שהם מתרככים. מסננים ושומרים את מי הבישול. את חצאי הקלחים המבושלים שומרים בצד.
 3. מכינים את הקרם – מכניסים את הגרעינים לבלנדר, מוסיפים להם את מי הבישול לפי הצורך עד שמתקבל קרם ברמת הסמיכות הרצויה, לא נוזלי מדי ולא סמיך מדי. אם רוצים קרם חלק, אפשר להעביר אותו דרך מסננת. מתבלים במלח, בפלפל, בקמצוץ קטן של סוכר ובשאטה גרוס.
- * את הקרם תירס אפשר להכין מראש ולשמור במקרר ולפני ההגשה לחמם בסיר קטן או במיקרו.

הגשה:

עדיף להשתמש במחבת פסים (מחורץ), אם אין, אפשר להשתמש במחבת כבדה לצורך צליית נתחי הבשר והתירס. מחממים את המחבת בחום גבוה מאוד, וכמו על הגריל – משמנים אותה עם חצי בצל טבול בשמן. מניחים את נתחי הבשר ואת קלחי התירס על המחבת הרוחת, מנמיכים מעט את גובה האש וצולים אותם עד לרמה שאתם אוהבים. מניחים אותם בצלחת לצד הקרם החמים של התירס או בכלי הגשה מרכזי. כף לטבול את התירס בקרם, לא לוותר עליו!

עוגת מוס שוקולד אמרטו על קרמבל שקדים ונוגט

מתכון לארבע מנות

מרכיבים:

מוס שוקולד:

- 180 גרם שוקולד מריר
- 100 מ"ל מים
- 2 כפות ליקר אמרטו

קרמבל נוגט:

- 110 גרם אבקת שקדים
- 30 גרם סוכר
- 30 גרם מרגרינה קרה
- חתוכה לקוביות קטנות קורט מלח דק (מעט!)
- 30 גרם קרם נוגט

אופן ההכנה:

מוס שוקולד:

- מכינים קערה גדולה עם קרח ומים. בקערת פלסטיק קטנה יותר ממסים יחד שוקולד, מים ואמרטו במיקרוגל למשך כמה דקות. טורפים היטב את התערובת במטרפה ידנית לקבלת מסה אחידה. מניחים את קערת השוקולד בתוך קערת מי הקרח, טורפים את השוקולד תוך כדי התקררותו, עד שנעשה קר ויציב (זה קורה מהר מאוד!).
- שופכים את השוקולד לתוך תבנית בעלת שוליים עד לגובה של ארבעה סנטימטרים (פחות או יותר) או מוזגים לתבניות אישיות מנייר או מסיליקון. מעבירים למקפיא לכמה שעות או למשך הלילה.

בסיס מקרמבל נוגט:

- מחממים תנור ל-180 מעלות.
- שופכים אבקת שקדים וסוכר לקערה קטנה ומערבבים, מוסיפים את המרגרינה ומפוררים את התערובת בעזרת האצבעות עד שמתקבלת תערובת פירורים.
- שופכים לתוך תבנית מרופדת בנייר אפייה, מכניסים לתנור ומורידים את הטמפרטורה ל-150 מעלות. אופים כמה דקות בתנור עד לקבלת צבע זהוב ומצננים לטמפרטורת החדר.

- מעבירים לקערה קטנה, מוסיפים קרם נוגט ומערבבים לתערובת לחה (אם התערובת אינה לחה מספיק ועדיין קשה לעבוד איתה, אפשר להוסיף מעט שמן קנולה).
- מפזרים את תערובת הקרמבל על נייר אפייה, מניחים נייר נוסף מעל, ובעזרת מערוך יוצרים מהתערובת משטח אחיד בגובה שני סנטימטרים. מכניסים למקרר לשעתיים או יותר עד שמתקבל משטח חזק ויציב.
- בעזרת כוס קורצים עיגולים (בסיסים) או שאפשר לחתוך בסכין את צורת הבסיס שרוצים. מרימים את הבסיסים בעדינות (בעזרת כלי שטוח ורחב), מסדרים אותם זה לצד זה על תבנית מרופדת בנייר אפייה ומחזירים למקרר.
- שולפים את המוסים הקפואים ומניחים על הבסיסים (אם המוס הקפוא עשוי יחידה אחת בתבנית, שולפים את המוס על משטח עבודה וקורצים ממנו עיגולים או כל צורה אחרת).
- מעבירים את עוגת המוס האישית למקרר לשעתיים לפחות.

הגשה:

מגישים קר, היישר מהמקרר.
* אפשר לשמור את העוגות במקפיא ולהפשיר במקרר כארבע שעות לפני ההגשה או לילה קודם.

שולחנות מעוצבים

לאחר שהוחלט מי מארח את מי, ומי מבשל מה, נותרה עוד משימה אחת חשובה למארחים והיא הפקת שולחן החג. כדי להקל עליכם את המלאכה ולסייע לכם לערוך שולחן שיהיה מזמין ואטרקטיבי, גייסנו את 'הילולה', חנות המוקדשת כולה לאירועים משמחים, וקיבצנו עבורכם כמה טיפים שימושיים לעיצוב שולחן חגיגי.

צבעוניות

לבחירת הצבעים משמעות רבה בעיצוב השולחן. כדאי לא ליצור עומס ויזואלי בשולחן. החליטו על צבע שולט מסוים ובחרו כמה גוונים שלו שייצרו הרמוניה ביניהם. התאימו כלים ואביזרים בהתאם.

אווירה

נרות ופרחים יוצרים אווירה חגיגית. נרות מעניקים לשולחן מראה אלגנטי ומרשים, ואפשר להניחם בכמה פמוטים בגבהים שונים ולשלבם לאורך השולחן או במרכזו. הפרחים נותנים לשולחן את המראה האביבי והרענן. סוגי הפרחים וצבעיהם יוצרים את האווירה. באביב שולטים הצבעים הבהירים והפסטליים וכדאי לבחור את סוג הפרח בהתאם לכך.

אביזרים וקישוטים

להשלמת המראה המוקפד הוסיפו פריטים קטנים. עצבו את המפיות בעזרת חבקי מפיות והניחו אותן על הצלחת. אפשר גם לקשור סרט סטן לרגלית של כוסות היין בגוון התואם לעיצוב השולחן.

מתנה קטנה

הוסיפו על כל צלחת משהו קטן מכם: זה יכול להיות ברכה אישית, פרח קטן קשור בסרט, סוכריות או שוקולד בתוך שקית מעוטרת, ועוד. שלבו את הילדים בהכנה, כך ירגישו שותפים בהכנות.

דקורציה

את שולחן הסדר אפשר לעטר באגוזים ובפרחים יבשים בצבעים שונים.

זכרו, הסוד הוא בערבובים ובשילובים.

'הילולה' – חנות המוקדשת לאירועים משמחים: ימי הולדת, חתונה, יום נישואים, ברית או בריתה, וכמובן לאירוח בחג: www.hillula.co.il

מתנות קטנות

יקב קסטל
Petit Castel 2014
ש 123
צילום: אופיר כהן (Custom)

מצנן דלונגי 2 פרוסות
ש 449
צילום: יח"צ חו"ל

רשת ואהבת
גביע קידוש עם רגל וצלחת
ש 123
צלם: פיני הרשברג

רשת ואהבת
זוג פמוטים בזהב משובץ
ש 339
צלם: פיני הרשברג

קומקום חשמלי דהלוני סדרת
ICONA VINTAGE
ש 529
צילום: יח"צ חו"ל

רשת סאקס משיקה אתר מכירות און ליין

רשת ואהבת
צלחת פסח
ש 165
צלם: אורן דאי

תומס סאבו
החל מ-165 ש
קולקצית קית 2016 קרדיט
צילום: יח"צ חו"ל

אירוקה מותג
MARC JABOBS
ש 899
צילום: ערן תורג'מן

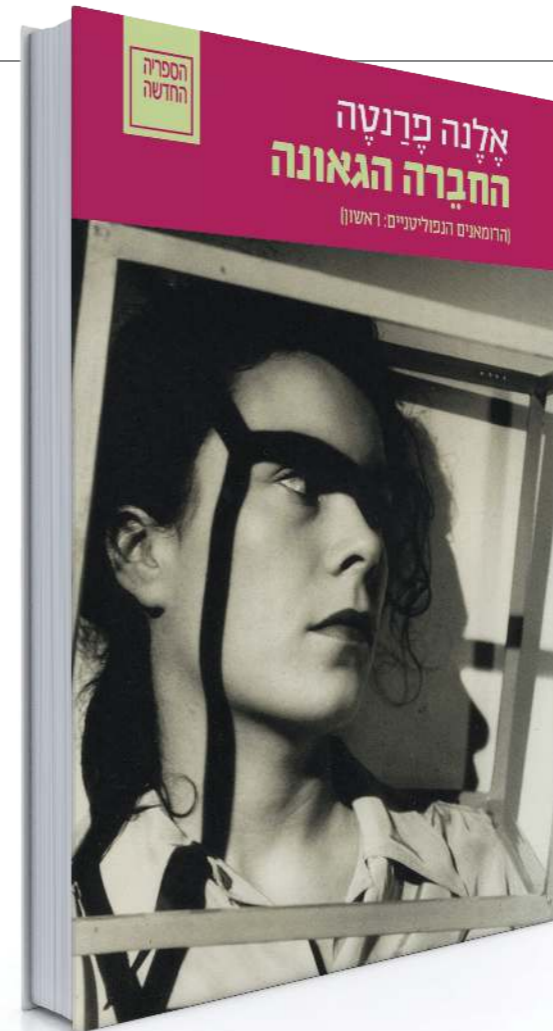

תאטרון הקאמרי מציג: 'על האש'

מחזאי ובמאי: **דרור קרן**
שחקנים: מרים זוהר, רמי ברוך, אודיה קורן, עירית קפלן, יוסי קאנץ,
אבישי מרידור, שלי בן יוסף, אדם שפר, אסף מרון, לנה אנה כסטרופ.

דרור קרן, יליד עמק זרעאל, חוזר אל מחוזות ילדותו ומעמת בלילה טעון אחד, ביום חגה של המדינה, את ההורים עם הילדים, את דור המייסדים עם ממשיכי הדרך, את הבית שחלמנו עליו עם מה שהוא היום. שעה וחצי של חוויית הישראליות שלנו. לילה טעון אחד, פיסת חיים הנוגעת בקולקטיב שלנו כעם.

"זה חג", אומרת רוחל'ה המארכת לצביקה בעלה, לפני שכולם מגיעים, "ואני רוצה שיהיה שמח". ואכן בחצר ביתם שבקיבוץ בעמק זרעאל, הכול מוכן למסיבת יום העצמאות. הדשא בחצר ראה ימים טובים יותר וגם המשפחה. הבן, שגדל ועזב, בא הביתה מברלין לביקור חג עם אורחת שההורים לא ציפו לה. גם הוא, שלא היה בבית ארבע שנים, לא מצפה לפגוש את סבתו כשהיא סיעודית ומטופלת בידי עובד זר, וגם לא את אהובתו המיתולוגית, שתפתיע בביקור. ברקע המתרחשת בחזית, מטוסים חולפים בשמי העמק והחדשות מהחדר השני מאתגרות את כל הנוכחים. הכול יצוף בערב זה מעל פני השטח ואל תוך השעות הקטנות של הלילה, עשן המנגל יסתלסל וברקע יושמעו שירי הארץ הישנה והטובה. 'יהיה שמח'...

להתרגש מספר טוב

בתיה פולניקוב, דיירת 'עד 120' הבית בראשון לציון ממליצה
'החברה הגאונה' מאת: אלנה פרנטה | תרגום מאיטלקית: אלון אלטרס
הספרייה החדשה, 2015

המיוחדת לה. לא ברור מי מן השתיים היא הגאונה. התחברתי בהתרגשות אל עולמם של אנשי השכונה ואל הצבעוניות של חייהם. מדובר בחיים של וולגריות ואלומות, בערות ויריבויות יחד עם חמלה. את אלה הכרנו בסרטים האיטלקיים משנות החמישים-ששים. 'לילות כבירה', 'האורז המר' ועוד. כל אלה קירבו אותנו אל הווי החיים האיטלקי, אל קשיי היום-יום ואל היכולת לחוות את החיים הצבעוניים בין שכנים, כשהנערים שועטים באופנועים בבלוריות בוהקות מברילנטיין. הספר הזה מספק בשפע מבט נוסטלגי אל האווירה הכל כך קולנועית הזאת. ועוד משהו אוניברסאלי מצאתי ביצירה המרגשת הזאת- היכולת לחלום. הילדות חולמות, בני הנעורים חולמים. המציאות כואבת ותובענית, והחלום מנסה להוביל אל מחוזות טובים של הצלחה. חולמים הרבה על עושר, אך גם על הגשמה עצמית. את היכולת לחלום, גם מציאות קשה אינה יכולה להדביר. התיאורים האלה מאפיינים במשהו את הילדות ואת האירועים שחוונו כולנו, ובכך כוחו של הספר לרגש ולהותיר אותנו בציפייה לספרים הבאים שבסדרה.

הספר הזה, רב-מכר חובק עולם, הוא רומן חניכה המתאר מרקם עשיר של אירועים ורגשות על רקע קשר מרתק בין שתי חברות: אלנה גרקו, בתו של עובד עירייה, ולילה צ'רולו, בתו של סנדלר - מגיל שש ולמשך עשרות שנים. סיפורן הולך ומתהווה בשכונת מגורים בנאפולי, בשנות החמישים של המאה שעברה. אנשים קשי יום, הדי המלחמה שהייתה עדיין ברקע, וגם ימי הפאשיזם האיטלקי מחלחלים בעומק, מתחת לצלקות וליריבויות שהותירו. הסיפור נכתב מנקודת תצפית של אלנה המבוגרת, והמבט הזה שלאחר שנים חיבר אותי בנוסטלגיה בראש ובראשונה אל שתי הילדות. חברות עזה, סודות של בנות, יריבויות ומצבי 'ברוגז' לעתים, עצות ודאגה הדדית, פה ושם קנאה, צמיחה אל גיל ההתבגרות, ריגושים של אהבות. אלנה יוצאת ללמוד בהמלצת מורתה מבית הספר, כמעט למורת רוחם של הוריה, שהיו מעדיפים בת המסייעת בבית ולפרנסה. אלנה מצטיינת ולילה נותרת בסנדלרייה של אביה, אך שותה בצמא את סיפורי הקלאסיקה היוונית והרומית מפי חברתה, שולטת בהם מתוך סקרנותה העמוקה וכישרונותיה. שתיהן קוראות את דוסטויבסקי וטולסטוי, אך כל אחת ובחירותיה, כל אחת וגיבוש הזהות

טיול אביב

עדי זרחי, בת הגליל ומורת דרך ותיקה, ממליצה על מסלול טיול קסום בצפון בימי החג

מסלול חדש נפרץ סביב ליישוב כחל שבגליל התחתון. הוא נמצא בין נופי נחל עמוד, הארוך שבנחלי הגליל. היישוב כחל הוקם כמושב בשנות השמונים של המאה הקודמת ונקרא על שם הציפור הכחולה הנהדרת החיה באזור, וגם על שם כחול הכנרת המלווה אותנו במהלך המסלול.

נכנסים ליישוב כחל ומיד בפנייה הראשונה פונים ימינה על פי השילוט ל-'דרך אוצרות כחל'. משאירים את הרכב בחנייה המסודרת וממשיכים ללכת מערבה לכיוון בית העלמין של היישוב. ממש בצמוד לבית העלמין עולים על שביל מסומן היטב, המשקיף על אחד הנופים היפים שקיימים בגליל. בדרך נעבור מעל למצוקים האדירים של נחל עמוד, נלך דרומה לאורכם, ונראה את הכנרת פרושה לפנינו, כחולה ומזמינה.

נגיע לנקודת תצפית מעל ל'סיפון' – קטע של המוביל הארצי שיש בו צינור ה'מסייע' למי המוביל לעבור את

הקניון העמוק של הנחל. נמשיך ונפגוש גת דריכה עתיקה, רמז לפרנסתם של תושבי האזור בעת העתיקה. הפריחה באביב מרהיבה לאורך השביל כולו, ואנחנו נעבור תחת עצי אלון תבור מצלים ורחבי צמרת, כשהכנרת מלווה אותנו כל הדרך.

נקודת הסיום נמצאת אחרי השער הקטן בכניסה חזרה ליישוב כחל. כדי לחזור אל החנייה ואל הרכב יש לפנות שמאלה (צפונה).

השביל שאורכו שני קילומטרים הוסדר וסומן לאחרונה על ידי קק"ל, ובנקודות שונות מוצבים בו לוחות הסבר על נושאים שונים. וגם מקום לקפה יש. בית הקפה 'מקום יפה לקפה' הנמצא בסמוך למסלול ועל כביש הגישה לכחל הוא מקום נפלא לאתנחתא ולשנוש קטן. לשבת וליהנות מנופה המרהיב של הכנרת.

רשת בתי מגורים
לגיל השלישי

www.ad-120.co.il | *6120